ANUL IV. IULIE—SEPTEMBRIE Nr. 7—9 - 12

ARMA CUVÂNTULUI

ORGAN OFICIAL AL EPISCOPIEI MILITARE

CATEDRALA EPISCOPIEI MILITARE DIN ALBA-IULIA

ARMA CUVÂNTULUI

APARE LUNAR

Redactată de un Comitet de preoţi militari, sub patronajul P. S. Episcop Dr. PARTENIE CIOPRON

CUPRINSUL:

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

EPISCOPIA MILITARĂ, ALBA-IULIA

TIPOGRAFIA EPARHIALA — BALŢI

ANUL IV. IULIE—SEPTEMBRIE 1943 Nr. 7-9

ARMA CUVÂNTULUI

ORGAN OFICIAL AL EPISCOPIEI MILITARE

La răscrucea destinului

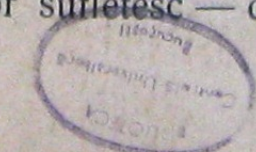
Pentru toţi aceia cari obişnuesc să aprofundeze semnele vremii, încercând să descifreze viitorul, este clar, că Europa, a ajuns, deci stă la răscrucea destinului său.

Care va fi şi când se va produce desnodământul, n'ar putea să o prevadă nimeni. Un lucru este însă sigur pentru ori ce minte sănătoasă: vai de acele popoare, pe cari, sguduirile finale ale unei furtuni năprasnice cum este şi prezentul răsboiu, — le găseşte sufleteşte nepregătite pentru închegarea vieţii noui ce va răsări din ruinele acestei apocaliptice încăerări!

Ne vom ocupa în articolul de faţă cu pregătirile sufleteşti din cari vom încerca să sudăm armura spirituală, de care, poporul nostru, între împrejurările de azi, are nevoie pentru ca să supravieţuiască cataclismului mondial!

Şi socot că cel puţin în acest ceas al marilor frământări — este imperios necesar să popularizăm în massele largi ale poporului nostru, necesitatea pregătirii marelui nostru suflet românesc pentru a privi bărbăteşte în faţă toate eventualităţile ce pot decurge din finalul acestui răsboiu şi aceasta cu atât mai mult cu cât, în ultimul timp prea s'au îndesat rândurile acelora, cari între împrejurările date, aşteaptă ca toate pe acest pământ, să le orânduiască Bunul Dumnezeu din Ceruri — fără ca ei să contribuie la această împlinire a voinţii lui Dumnezeu, cu nimic!

De ce şi-ar pune în cumpăna destinului — arsenalul lor sufletesc — de ce şi-ar încorda forţele fizice şi cele

spirituale pentru ca cumpăna norocului să balanseze în favorul nostru?!

Acestora le spunem: hazardul, între împrejurările date, când calculul matematic, — când judecata obiectivă și rece, domină prezentul și prepară viitorul, — nu ne poate aduce nici un bine!

Este deci suprema datorie, îndeosebi a neamurilor nu prea mari la număr, dar, cari și-au înfipt din ordinul destinului, securea, într'un trunchiu, care uneori întrece limita puterilor lor fizice, ca scoțind anumite învățăminte precise din evoluția zilnică a evenimentelor — să-și dirijeze singure, utilizând și experiențele trecului, destinul, spre limanul împlinirii tuturor nădejdilor legate de jertfele grele, cu cari, iată de 3 ani, miresmuim văzduhul, întru slava neamului din care facem parte!

Primul pas ce trebuie să-l facem în această privință este, să nu nesocotim piedestalul moral pe care trebuie să se înalțe altarul biruințelor românești atât pe câmpurile de onoare cât și pe arena politicei mondiale, — piedestal numit: *Solidaritatea națională!*

Războaiele secolului prezent — cari utilizează pentru acelaș scop final — totalitatea bunurilor materiale și spirituale ale națiunilor înarmate, — fac dovada indiscutabilă, că: fără o conștiință robustă și în permanent activă acestei forțe miraculoase, numită solidaritate națională; eforturile națiunilor atât pe frontul luptătorilor cât și'n interiorul țărilor respective, rămân infructuoase!

Deci: Să nu uităm că ducem un războiu, care, pentru asigurarea isbândei finale, fără de care suntem iremediabil pierduți, — reclamă strângerea rândurilor tuturor celor de un sânge și de o lege, deci contopirea întregei națiuni într'un singur gând și într'o singură simțire — or aceasta fără suflul curat al solidarității întregei națiuni, este hotărât, cu neputință!

O națiune pătrunsă de acest adevăr nu se întreabă niciodată: cât durează și câte jertfe reclamă lupta dusă pentru asigurarea existenții sale cinstite pe acest pământ!

Ci, o națiune solidară între toate împrejurările, deci între toate fazele capriciilor destinului, — abandonând decepțiile împreunate cu micile eșecuri inherente unor încleștări de dimensiuni uriașe — cum este și războiul de față; crede și mărturisește sus și tare, în fața lumii, că: biruința finală, în care ne-am concentrat toate nădejdile, ne-o garantează sfințenia solidarizării milioanelor de suflete pătrunse în chip egal de aceiaș putere de jertfă întru înfăptuirea aceluiaș ideal național!

Prin urmare, eu, sub cuvântul solidaritate, în ceea-ce privește neamul meu, înțeleg: crearea pentru totalitatea poporului românesc — aceleași condițiuni sănătoase de viață sufletească, în cadrul cărei vieți spirituale și spiritualizată întru atingerea aceluiași ideal național urmărit de toți fii țării, — mintea și sufletul fiecărui Român, fără deosebire de poziție socială, ***să creadă și să simtă la fel,*** deci să aprofundeze și să judece la fel evoluția destinului românesc, fără reticențe și fără ascunzișuri — cari au un singur cusur — mic la aparență dar de fapt foarte periculos, anume acela, de a sparge zilnic blocul de rezistență aceluiaș popor ce stă în fața aceluiaș pericol!

Prin aceste spărturi va introduce inamicul calul troian în cetatea sufletească a respectivului popor lipsit de unanima și spontana împreună — simțire a tuturor fiilor săi, de fiecare clipă.

Restul, ni-l putem închipui că ce urmează! Cazul cuceririi Troiei ne este tuturora cunoscut!

Sigur, crearea unei astfel de condiții de a vedea și de a simți pe seama totalității unei națiuni, este un ideal suprem și foarte greu de realizat îndeosebi în țările unde se raționează mai puțin și se palavrează mai mult! Pot însă asigura pe ori ce om de bine, că fără împlinirea măcar unei bune părți acestui sincer desiderat, prin care se dă expresie unei arzătoare voințe acelora cari luptă de 3 ani pe front, — nădejdile luptătorilor noștri acoperite cu sângeroase jertfe în ceea-ce privește crearea cu ajutorul acestor jertfe unui viitor mai bun pe seama na-

ţiunii noastre — rămân simple dorinţe — deci nădejdi spulberate de vântul rece al indiferentismului şi defetismului inconştienţilor dintre noi!

Mica Finlandă, ne-ar putea servi drept pildă de urmat tuturora în această privinţă.

Italia, sora noastră mai mare, care poate astăzi ispăşeşte unele păcate săvârşite contra legilor firii — o fire ce nu-şi reneagă niciodată sângele, chit că acest sânge curge în vinele urmaşilor Romei aşezaţi la gurile Dunării —, dacă aprofunda şi utiliza la timp forţele spirituale intrinsece unei solidarităţi naţionale robuste, Italia, zic, n'ar fi devenit teatrul unor lupte ce ameninţă să prefacă într'un morman de ruine o ţară cu tradiţii milenare. Căci pe pământul Italiei solidară întru a fi apărată de toţi fiii ei — duşmanul cu greu ar fi putut debarca sute de mii de ostaşi.

Despre binefacerile şi aporturile practice unei solidarizări a tuturor sentimentelor şi aspiraţiunilor tuturor fiilor unei naţiuni, ne vorbeşte mai mult de cât clar, răsboiul nostru trecut, când noi în ciuda tuturor împrejurărilor vitrege de atunci, — am stat în permanenţă în picioare şi aceasta numai datorită faptului fericit, că: totalitatea celor 15 milioane de Români din toate unghiurile pământului românesc, erau solidari întru înfăptuirea cu ori ce jertfe — aceluiaş ideal naţional: Unirea tuturor Românilor într'o singură ţară! Numai sub suflul acestei solidarităţi a românismului — cristalizată într'un singur ideal naţional, a fost atunci posibil să îndurăm unele decepţii isvorâte, repet, din capriciile trecătoare şi proprii tuturor răsboaielor lungi şi grele!

Valoarea acestei formidabile arme, proprie sufletului românesc, de-a ne şti solidariza întru înfăptuirea aceluiaş ideal naţional, mărturisit şi urmărit de toată suflarea românească — o au cunoscut şi apreciat la justa ei valoare îndeosebi inamicii noştri de azi, căutând natural să-o distrugă în decursul celor 20 ani de după unire, cu ori ce preţ, utilizând pentru aceasta cu multă şiretenie, ideologii şi credinţe străine de structura noastră sufletească şi de aspiraţiunile noastre fireşti!

La întrebarea: In ce măsură au reuşit aceste uneltiri să ne sfărâme blocul solidarităţii noastre naţionale — aş răspunde cu o nouă întrebare, şi anume: Pentru atingerea noului nostru ideal naţional — deci pentru lupta dată întru reîntregirea românismului; mai dispunem sau nu mai dispunem azi în măsura cuvenită de o perfectă solidaritate naţională, cu ajutorul căreia să avem azi siguranţa biruinţii de mâine?!

Iată întrebări la cari trebuie să răspundă azi cu sinceritate, fiecare Român!

Inţelegând deci imperativele categorice ale semnelor vremii prin cari destinul în aceste clipe împreunate cu grele răspunderi, ne trezeşte la realitate: datori suntem cu toţii să formăm şi să organizăm cu un ceas mai de vreme acel formidabil front al solidarităţii româneşti care să ne contopească sufletul luptătorilor de pe frontul armelor — cu sufletul şi cu aspiraţiunile noastre sincere, a celor de acasă, întru sfinţenia aceluiaş şi unicului ideal naţional de astăzi şi de totdeauna: reîntregirea hotarelor pământului românesc şi apărarea acestui scump patrimoniu, fără să se ţină vreodată seama de jertfele ce le reclamă atingerea acestui *„ultimum desideratum"* al nostru!

Protopop Colonel I. DĂNCILĂ
Subinspectorul Clerului Militar

RUGĂ

Doamne, ascultă-ne ruga,
Coboară 'ndurarea spre noi,
Dă-ne puteri ca să 'nvingem
In sfântul răsboiu.

Flăcăii departe de ţară
Cu fiara se luptă din greu
Şi'n lupte te cheamă pe Tine
Te cheamă mereu.

In vremi de urgie, de veacuri,
Din cerurile Tale de sus
Trimis-ai spre Ţară 'ndurare
O! Doamne Iisus.

Ostaşilor noştri ce luptă
Trimite şi astăzi tărie
Şi-ajută-i să 'nchege o ţară,
Ţară 'nvecie.

Dangăt de clopot s'aude
Poporul spre rugă coboară
Tată ceresc, Tu şi astăzi
Spre dânsul pogoară.

Preot Cpt. SEXTIL S. DASCĂLU

Din ordinul morţilor...

— Sărbătoarea sufletului românesc de la Iveşti —

In faţa marilor înfăptuiri, cu repercursiuni permanente asupra evoluţiei sufleteşti a neamului, deci când întreaga noastră fiinţă stă sub vraja vre-unei monumentale realizări; pentru a cunoaşte imboldul intern al iniţiatorului ce-şi imortalizează numele şi fapta prin măreţia operei săvârşită, este bine, îndeosebi în aceste vremuri de crâncene frământări sufleteşti ale indivizilor, să cercetăm tainicul isvor spiritual de unde a pornit concepţia şi energia necesară, oricărei înfăptuiri excepţionale!

Se ştie doar, că valoarea unei opere prin care se exteriorizează întregul fond sufletesc al iniţiatorului – se judecă, stăruind respectiva operă în faţa conştiinţii veacurilor, numai şi numai după concepţia etică-morală, ce stă la baza înfăptuirii, care stârneşte admiraţia generaţiilor;

Aceste gânduri şi sentimente au pus stăpânire pe întreaga mea fiinţă în ziua de 19 Septemvrie din acest an, când am avut deosebitul noroc şi imensa bucurie să colaborez la actul sfinţirii Bisericii din Iveşti, zidită din iniţiativa şi cu permanenta stăruinţă a Ministrului şi Generalului N. Şova, fostul comandant al Diviziei de gardă, care în lunile premergătoare răsboiului nostru cu sovietele, pe meleagurile Iveştilor îşi desăvârşea instrucţia şi îşi călea sufletul pentru eliberarea pământului strămoşesc de sub jugul străinului!

Eram de faţă, în primăvara anului 1941, când în prezenţa Episcopului Armatei, Care cercetase atunci unităţile Diviziei de gardă; Generalul Şova, în altarul Bisericii celei vechi – ctitoria boierilor Balş – i-a promis preotului Cristea din Iveşti: „Din temelie, cinstite Părinte, am să-ţi

refac Biserica distrusă de cutremur. Te rog să ai încredere în cuvântul meu"!

Deaceia, din clipa când am văzut pe temelia Bisericii nimicită de cutremurul din 1940, ridicată Catedrala de astăzi, așa cum se prezintă ea în toată frumusețea și'n toată măreția ei, o operă unică în felul ei, menită să atragă atențiunea vizitatorilor Țării noastre; în mintea mea — mărturisesc, stăruia întrebarea: Ce forțe trainice au colaborat cu voința ctitorului Șova întru ridicarea acestei monumentale clădiri, încadrată în lucrări mai mult de cât estetice ce vădesc stăruințele de fier asemenea și clocotul unui suflet conștiu de misiunea istorică a operei înfăptuită?!

Căci, hotărât, peste vitregia timpurilor — prin această operă de artă, miresmuită odinioară de jertfelnicia ctitoricească a boierilor de rasă pură, Balș — o temelie întărită astăzi prin jertfele de sânge ale prezentului; — concepția boierilor Balș, precum și aceea a tuturor ctitorilor trecutului, înălțători de altare și ziditori de locașuri sfinte, — cu privire la înalta misiune pe care o are Biserica în evoluția destinului românesc, se sudează perfect cu concepția excepțională a Ctitorului — General Șova, garantându-se astfel azi prin înălțarea noului locaș — pe ruinele celui vechiu — continuitatea atât a fericirii temporale cât și aceea a mântuirii sufletului dreptmărturisitorului nostru popor!

Cuvintele sincere și lapidare, cari au stârnit în conștiința ascultătorilor echoul unui bubuit de tun îndepărtat — cuvinte rostite de ctitorul Bisericii din Ivești în clipa târnosirii ei de către trei vlădici și 24 preoți, ne-au desvălit taina ce stă la temelia înfăptuirii operei săvârșite, din armonia desăvârșită a căreia, se reoglindește în toată măreția sa „Pecetea Darului Duhului Sfânt" care plutea atunci, și acolo, în văzduh!

„Am înălțat acest sfânt altar și loc de închinare pentru generațiile viitoare, din ordinul celor două mii de eroi ai Diviziei de gardă, morți pentru reîntregirea Patriei"!

Cu toată buna mea voință, îmi este imposibil să descriu după cuviință la acest loc, satisfacția mea lăuntrică — ce am simțit la auzul acestei clasice mărturisiri, căci în fiorul sfânt care-mi străbatea ființa, simțeam aevea undele calde ce porneau atunci spre noi din spre mormintele răslățite pe întreg pământul eliberat prin jertfa alor două mii de fericiri prăbușite întru slava și biruința Crucii așezată pe turlele Bisericii din Ivești, mărturia neînfrântului eroism românesc!

Și'n clipa împărtășaniei soborului de vlădici și de preoți, din fața altarului nou sfințit, simțeam cum mâini tainice și diafane, ridică Potirul cu sfânta cuminecătură spre buzele noastre cari simțeau pe marginea Potirului gustul sfințitor al împărtășaniei marelui nostru suflet românesc din cupa tuturor suferințelor, băută până'n fund de cei 2000 de camarazi morți la datorie!

In pâinea și'n vinul prefăcut întru trupul și sângele Mântuitorului, svâcnea ființa lor beatificată prin curățenia și prin măreția jertfei lor de pe câmpul de onoare!

Și, ei nu s'au jertfit degeaba, căci iată litera Testamentului lor spiritual, scris cu șiroaie de sânge, pe lespedea imaculată a conștiinții, a mândriei și a demnității românești, a fost înțeleasă și înfăptuită în întregime — la Ivești — punctul lor de plecare de odinioară, spre glorie!

Două mii de ofițeri subofițeri și trupă — cu toții scăldați în văpaia credinței lor în Dumnezeu, până'n clipa jertfirii tinereții lor pe Pantheonul civilizației, au ordonat *iar generalul lor — comandantul lor, camaradul și fratele lor, sânge din sângele lor și os din osul lor — Românul și creștinul: Nicolae Șova, a executat cu o rară omenie Testamentul lor spiritual!*

Iată măreția înfăptuirii de la Ivești, prin care un trecut glorios învie sub ochii unui neam refăcut su-

flețește prin biruința eternității asupra vremelniciei!
Și pentru ca toată suflarea românească să înțeleagă înalta misiune a Bisericii ridicată la Ivești, — Ctitorul și Generalul a adăogat: „Aici în această sfântă biserică — tineretul nostru va învăța și va cunoaște sensul superior al jertfei pentru Patrie, ce se vrea iubită și apărată de fiii fiilor noștri!
Da! Biserica din Ivești are înalta misiune de-a difuza în vremuri de grea cumpănă a destinului românesc — ordinele categorice ale strămoșilor, întru salvarea și perpetuarea ființii noastre etnice asemenea și a credinții străbune!
Căci: Conservarea sfințeniei acelorași concepții sănătoase asupra rosturilor superioare ale luptelor noastre de azi și de mâine întru dăinuirea neamului nostru în chip onorabil, pe acest pământ — iată chemarea Amvonului nou inaugurat, la Ivești!
Slavă acelora, cari prin grandioasa lor operă de la Ivești au înfipt pe culmea gloriei românești o forță vie, care, va lumina pentru eternitate căile generațiilor ce vor să-și contopească prin luptă și prin suferință, ființa lor vremelnică cu ființa nemuritoare a Patriei!

Protopop Colonel I. DĂNCILĂ
Subinspectorul Clerului Militar

ADUCERE AMINTE

Nicoară, îți cunosc bine sufletul
Ții minte... lângă tine am fost mereu
În aceeași groapă pândeam dușmanul
Și-amândoi ne rugam lui Dumnezeu.

Odată, s'a răsturnat lut peste noi
Aproape era să fie sfârșitul
Vieților noastre trudite 'n lumină,
Aevea văzut-am întreg trecutul.

Nevasta, copiii și frații mai mici,
Holda în aur și Țara 'nsorită,
O casă cu prispă și alee de plopi
Și-o mamă prea repede 'nbătrânită.

Cu ochii în sus, ne-am scuturat de lut
Căci Domnul a vrut să treacă urgia,
Ne-am sărutat, camarade, și-am plâns
Cu gândul departe, în România.

Preot Cpt. SEXTIL S. DASCĂLU

Rusia, 1943.

Se prăbuşesc stejarii

† Generalul MARCEL OLTEANU

La două zile după trecerea la cele eterne a Mareşalului „Unirii" C. Prezan, îşi închide ochii săi blânzi şi veşnic surâzători, încredinţându-şi nobilul Său suflet, grijii Tatălui Ceresc, Generalul de Corp de Armată, Marcel Olteanu.

„De mortuis nihil nisi bene" ! Iată acum înţeleg prea bine acest ordin strămoşesc ! Căci stăruie în memoria şi în amintirea mea fiinţa unui om, despre care, nimeni, chiar dacă ar vrea, nu ar putea spune nici un cuvânt de scădere !

Urzeala fiinţii Generalului Olteanu a fost bunătatea, iar băteala caracterului Său a fost blândeţea îngemănată cu o înţelepciune ce-L apoteoză până'n clipa morţii Lui, la Breaza !

Pe mine, personal, mă leagă de Generalul Olteanu o scumpă amintire şi anume: El a fost primul ofiţer Român, pe care l'am cunoscut şi văzut pentru prima dată în viaţa mea.

Iată cum: Trăind în Ardeal unde mi-am făcut studiile secundare, abea în anul 1907 când iau bacalaoreatul, am prilejul la Sibiu în luna Septemvrie, să zăresc alături de o rudenie a mea, plimbându-se braţ la braţ, un căpitan român în uniformă de roşiori.

Işi poate închipui oricine emoţia mea, care îmi formasem sufletul şi Crezul Naţional, în ciuda tuturor opreliştelor ungureşti – în şcoala Apostolului Unirii, N. Iorga – ce am simţit, strângând mâna unui cavalerist şi ofiţer de stat major Român pe care imaginaţia mea, îl şi aşezase în fruntea trupelor române ce treceau Carpaţii pentru a făuri România-Mare, dorită de toată suflarea românească de dincoace şi dincolo de Carpaţi.

Deaceea astăzi, după 36 ani, când cu o lacrimă fierbinte îmi reîmprospătez această scumpă amintire, trebue să constat că alături de Mareşalul Prezan, cu Generalul Marcel Olteanu dispar două din figurile luminoase ale istoriei recente, pe cari

toţi oamenii de bine i-au păstrat în amintire şi'n suflet, strânşi într'un select mănunchiu simbolic: Făuritorii Unirii !

Şi'n decursul luptelor date pentru „Unire" eu am avut fericirea să-l întâlnesc pe Generalul Olteanu în fruntea vitejilor săi, în decursul luptelor date pe Tisa.

Scumpă amintire ! Sfinte şi sfinţitoare înfiorări sufleteşti ! Veniţi şi-mi mai încălziţi încăodată sufletul şi-mi oţeliţi ochii spirituali ca să-l mai văd prin zarea îndepărtărilor pe Generalul, care, în clipa când în prezenţa bunului Rege Ferdinand I-iul, trecem victorioşi şi vijelioşi Tisa – prezentându-mă Generalului Moşoiu – spuse: „Suferinţele Ardealului sunt răsbunate" !

Ne schimbam lucrările tipărite cu scopul de-a forma nouile generaţii de viteji – urmându-I întotdeauna poveţele ce avea bunătatea a mi-le da. Autorul nuvelelor militare „Husarul Negru" mi-a fost un ghid spiritual, Căruia, sunt dator a-I păstra o vie recunoştinţă.

„Să individualizăm massele, scumpul meu părinte, – îmi spuse odată cu o flacără sfântă în ochii lui de Apostol, – să-l facem pe fiecare să înţăleagă rostul lui de apărător al Ţării, fără prea multe sfaturi şi ordine".

Dar nu mi se cade mie a-L prezenta Oştirii pe profesorul de educaţie, Care, prin desăvârşita lui cultură profesională şi universală, care, prin alesele lui manieri şi prin caracterul Său moral-ostăşesc excepţional, a reuşit să creeze o atmosferă superioară şi un suflu special, pretutindeni unde a comandat.

Nu în zadar se opriră ochii de vultur ai lui N. Filipescu la 1912 asupra Maiorului M. Olteanu când fu vorba să se numească un Comandant de elită pentru Colegiul militar format la Mănăstirea Dealului !

Dumnezeu îl formase şi-L designase dinainte pe Maiorul Olteanu, anume pentru această importantă însărcinare – pentru a-şi difuza cliseul său sufletesc generaţiilor cu misiuni speciale în cadrele Oştirii.

Cu o generositate fără limită – comandantul şi camaradul iubitor, al celor mai mici şi mai slabi decât el, şi-a îndeplinit cu sfinţenie această apostolică misiune, radiind din fiinţa Lui şi din caracterul Lui energii nebănuite şi neprecupeţite, întru formarea elitei Armatei Române.

Ca unul care am colaborat două decenii la formarea alor 20 promoţii de ofiţeri de Infanterie şi Cavalerie, îmi dau perfect seama de ce-ace a însemnat prezenţa şi munca Generalului Olteanu, la Mănăstirea Dealului. Deaceea alături de elevii Lui, formaţi acolo, depun o lacrimă de admiraţie şi de recunoştinţă pe mormântul acestui făuritor de caractere, dintre cari, mulţi, foarte mulţi, mărturisind pe câmpul de onoare Crezul învăţat la Mănăstirea Dealului şi cari şi-au închis ochii pentru vecie în faţa duşmanului, sunt sigur, aveau în sufletul lor icoana clară a dascălului şi camaradului lor: General M. Olteanu!

Dragostea şi iubirea lui de oameni aşa cum a poruncit-o aceasta Mântuitorul şi aşa cum a învăţat-o El aceasta în casa părintească de patricieni de la Craiova, va lumina încă mult timp cărările vieţii tuturora cari l'am iubit şi l'am stimat cu adevărat.

Inchei – răspunzând la întrebarea ce mi-o pune azi conştiinţa: de ce l'am iubit atât de mult pe Generalul Olteanu?!

L'am iubit pentrucă a fost un adevărat şi un mare soldat, un soldat care a pus în slujba Armatei şi a Neamului toate însuşirile lui preţioase: dragoste, patriotism, calm, omenie şi statornicie.

Cu aceste înalte virtuţi moral-ostăşeşti şi-a servit în chip desinteresat Ţara şi Regele!

L'am văzut ultima dată la 10 Mai 1942. Purta uniforma Colegiului din Mănăstirea Dealului.

Trecând pe lângă tribuna de unde privea desfăşurarea serbării, în ochii Lui mi se părea că am zărit puţină oboseală. La salutul meu, a răspuns cu un zâmbet scurt plin de părintească dragoste, dar din gestul mâinii Lui, am desprins un adio, care, pare că, îmi spunea: cu greu ne vom mai revedea!

Voiam să-L văd în Mai din acest an, dar bunul său fiu Marcelică, îmi spuse: – Tata e cam suferind. Am înţeles şi nu l'am mai revăzut niciodată!

Aşa a fost voia lui Dumnezeu ca Mareşalul Presan, să-L aibe lângă sine pe Generalul Olteanu în clipa când se prezenta în Ceruri pentru a lua loc la dreapta Marelui Ferdinand, înconjurat de făuritorii „Unirii“!

Protopop Colonel I. DĂNCILĂ

Spre biruinţa creştină

Trebue să recunoaştem cu toţii că vremurile prin cari trecem astăzi sunt grele.

In dârza şi neîncetata luptă pe care o duc de doi ani şi mai bine neamurile creştine împotriva barbarilor şi fiarelor din răsărit, ţara noastră a contribuit într'o măsură cum nu se poate mai mare. Cei mai aleşi, bravi şi buni fii ai neamului românesc au luptat aşa de frumos pentru eliberarea de sub jugul bolşevic pe fraţii lor din Basarabia şi Bucovina de Nord. Şi câţi din ei nu şi-au dăruit în aceste lupte de eliberare a brazdei româneşti, părţi din trupurile lor sau însăşi vieaţa? Dar măreţele fapte de arme ale Feţi-Frumoşilor României nu s'au terminat odată cu reocuparea provinciilor noastre dragi, ci de atunci şi până în clipa de faţă ei luptă mereu în ţara duşmanului, pentru a-l zdrobi odată pentru totdeauna.

Cei ce se găsesc de doi ani trecuţi, aici, pe câmpiile şi crestele înalte ale Munţilor Caucazi, sau prin stepele nesfârşite ale Rusiei sovietice, punând stavilă şi nimicind puhoiul barbar, îşi dau seama că neamul românesc, biserica străbună şi familia lor nu va avea linişte deplină până când fiara comunistă nu va fi distrusă până la rădăcină.

Şi această fiară, iubiţi cititori, trebue sdrobită cu orice preţ şi oricâtă durere ne-ar mai costa încă, deoarece ea urmăreşte mai întâi de toate să distrugă credinţa creştină, să alunge pe Mântuitorul din sufletele oamenilor şi să facă una cu pământul toate bisericile din întreaga lume.

Şi-ar putea închipui cineva vreodată că Făcătorul cerului şi al pământului ar lăsa să se întâmple acest lucru?

Nu! Niciodată!

Faceţi-vă în mintea voastră o icoană şi gândiţi-vă cum ar arăta satele noastre frumoase, dacă din mijlocul lor ar lipsi bise-

rica, lăcaşul de închinare unde s'au rugat pentru toate binefacerile primite dela Dumnezeu, părinţii, moşii şi strămoşii noştri?

Să nu auzi dangăt de clopot în Duminecă sau sărbătoare?

Să nu ai unde şi să nu poţi încreştina pe noul tău născut?

Să nu poţi primi binecuvântarea Cerului, în faţa sfântului altar, atunci când te-ai hotărît să-ţi iai tovarăşă cu care să poţi împărtăşi şi durerile şi bucuriile vieţii?

Sau atunci când unul din cei dragi ai tăi trece în vieaţa veşnică să-l aşezi în pământ fără rugăciunile Bisericii?

Ne dăm oare noi seama ce înseamnă acest lucru?

Ei bine, aşa era până acum în această Rusie bolşevizată şi aşa au încercat să facă ei în cele două provincii româneşti şi apoi în toată Europa. Dumnezeu i-a oprit însă. Din cerurile Lui înalte a poruncit căpiteniilor noroadelor creştine să pună stavilă năvălirilor barbare şi să-i nimicească din temelie.

Suntem acum adânc în ţara lor. Toate localităţile ocupate de ostaşii creştini sunt desţelenite de buruenile necredinţei şi comunismului. Bisericile au fost curăţate, deschise şi de-asupra lor, în vârful cupolei, străjueşte cu braţele ridicate spre nouri, din nou, sfânta Cruce pe care a pătimit Fiul lui Dumnezeu şi de unde a pornit mântuirea întregului neam omenesc. In spatele frontului nostru se aud cântări de psalmi şi dangăt duios de clopot. La dânşii e numai jale; populaţia civilă moare de foame, pe zi ce trece se descoperă tot mai multe omoruri săvârşite de conducătorii statului comunist.

Noi mergem mai departe în acest „sfânt război" cu sfânta Cruce, păgânii merg cu securea şi cu ciocanul. Pe noi ne ajută Dumnezeu, pe barbari, satana.

Se dă lupta între întuneric şi lumină, între adevăr şi minciună.

Se luptă Biserica creştină cu iadul bolşevic.

Avem credinţa nesdruncinată că biruinţa va fi de partea Bisericii, căci Mântuitorul Insuş a spus despre tăria şi trăinicia ei, că „nici porţile iadului nu o vor clătina".

Preot Căpitan SEXTIL S. DASCĂLU

Rusia, August 1943.

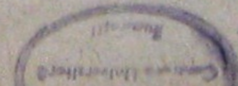

Imnul camaraderiei

Cânta-vom astăzi, în cuvinte cât mai dulci, imnul camaraderiei. Ne-a cunoscut pământul ţării, viguroşi ca munţii ei. Tari ca stânca în furtună şi semeţi ca nişte brazi. Flăcăi cu faţă rizătoare cu piept de fier şi paşi ce sgudue pământul, musteşte vieaţa în vinele noastre căci inima nu e cuptor în care focul dorului de fapte mari arzând, ne mistue pe toţi. In stare munţii să dărimăm şi totuşi blânzi ca nişte miei. Pe cei mişei şi răi gata oricând să-i facem una cu pământul şi totuşi demni şi mărinimoşi chiar şi cu duşmanul de moarte. Demni, pentrucă Românul are înfăţişare de Făt-Frumos şi purtare de sfinţenie. El e viteaz. El e erou. El nu-i tâlhar şi nu-i mişel, că-i mucenic. Flăcăi, Feţi-Frumoşi ai României cântaţi acum cu mine imnul camaraderiei!

Crescutu-v'a o ţară frumoasă, mănoasă, cu izvoare răcoritoare şi cu rotunjime de vis. Hotarele ei erau hotarele sângelui românesc, hotarele graiului românesc, hotarele credinţei strămoşeşti, hotarele spiritualizate şi sfinţite de trecutul gloriei româneşti. Aţi crescut mari la sânul pământului românesc şi apoi în cazarme aţi fost trimişi şi aţi luat armele'n mâini. Voi fraţii de vis, de dor, de nevinovate nebunii, voi cei hrăniţi şi alintaţi la sânul aceleiaş maici, pământul ţării dragi; şi cu aceeaş purpură acoperiţi: purpura cerului românesc, de îndată ce-aţi trecut pragul cazarmelor, - cetăţile şi universităţile vredniciei şi demnităţii româneşti - devenit-aţi camarazi de arme şi camarazi în moarte.

Auziţi dar! La murmurul şegalnic al izvoarelor, la concertul păsărilor, la smălţatul covor al florilor, la blândeţea plină de rod a câmpiilor, la maestatea munţilor, la căldura dulce a căminelor, la scâncetul de despărţire al câinelui credincios, la melancolia de taină a boului din jug, ceva nou se adaogă aici: prin camaraderie, învăţa-vom să cântăm imnul morţii. Căci noi cavalerii vieţii, deveni-vom cavalerii morţii. Ai morţii dătătoare de vieaţă. Ai morţii curăţătoare de păcate. Ai morţii deslegătoare de blestem.

Cavalerii morții cele sfințitoare. Cavalerii atotputerniciei morții. Iar când vom gusta din cupa morții, vom cânta și imnul ei. Vom întocmi apoi hora de foc a duhurilor noastre și săltând, chiot de slavă va isbucni din rîndurile noastre, ce va sgudui și va dărima pereții cazematelor tuturor urilor omenești. Iar noi, unii altora mărturisind, ne vom imortaliza, în sfântă camaraderie, toate dorurile ce ne-au frământat din leagănul vieții, dela sânul jertfelnic și duios al maicilor noastre și până la leagănul morții deschizătoare de porți spre glorie și veșnicie. Ci hora noastră va fi întinsă pe hotarele tale veșnice, Românie, pentru a te putea îmbrățișa cu patimă, la pieptu-ne și întreagă, pentru o ultimă oară, pe tine, scumpa noastră țară.

Până atuncea însă cânta-vom imnul camaraderiei, imnul care unește în vieață pământul cu cerul, pe România surghiunită și împilată cu România 'n sărbătoare și triumfătoare. Imn ce ne învață astăzi că, la vreme, să putem exclama: ce dulce e să mori pentru patrie! Numai atunci vom intona „cântarea de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind": Ave România, morituri te salutant! Să trăești, tu scumpă țară, noi cei ce murim te salutăm! Și în fața trupurilor noastre frînte și a sufletelor-văpae de foc se va lua pentru onor....

O! Dar România, România noastră cu suflet de fecioară, curat, și neîntinat, a fost lovită mișelește și rănită. Și unde vom găsi balsamul: durerile să-i alinăm, rănile să-i vindecăm?! Iată că ea plânge.

Și cine-i va șterge lacrimile de pe obraz?! Când te voi mai vedea iarăși zâmbitoare, țara mea?! Că astăzi izvoarele tale nu mai sunt murmur, ci clocot. Mielușeii tânjesc și nu mai sburdă. Iar drumurile mai aspre-ți sunt.

O, țara mea, cât ți-ai încruntat de durere fața! Dar tu nu vrei și nici nu trebue să mori. Cine te va mângâia, cine te va întrema?!

Privirile rugătoare și pline de nădejde și le-a îndreptat spre voi, camarazi. Ci ea nu poate, să moară, că iată, glăsuește cu psalmistul: „zis-a Domnul, Dumnezeul meu, șezi de-a dreapta mea, până ce voiu pune pe vrăjmașii tăi așternut picioarelor tale"! Ci ea nu poate să moară, că'n sufletele voastre arde flacăra credinței. Că toți sunteți mistuiți de acelaș dor. Voi sunteți zeci de zeci de mii, sufletul vostru însă unul este. Unul, căci unul vă este dorul: salvarea fraților robiți. Unul, căci unul vă este crezul: vindecarea rănilor patriei. Unul, pentrucă unul vă este idealul: gloria patriei. Cavaleri ai morții cu sufletele de arhangheli: cât timp armele vor fi în mâinile voastre, sufletul patriei va rămâne nevătămat și neatins.

Voi, flori de pe plaiurile însorite, veți deveni florile de pe ogorul morții sfinte. Căci toate câte au vieață, spre moarte merg. Dar, de moartea camaradului erou se bucură cerul și tresaltă pământul. Însă de moartea celui laș se întunecă soarele și urlă pământul de groază și durere. Iar voi v'ați logodit cu Patria. I-ați închinat vieața, vieața noastră, jertfa cea mai curată și mai prețioasă. Inainte, până la victorie! Inainte, căci drumul vă este deschis! Drum bătut cu nestemate: picături de sânge nobil de român. Sângele camarazilor eroi, azi în ceruri. Deschideți-vă urechea sufletului și ascultați-i cum vă încurajază; fiți tari, căci tare vă este neamul! Fiți tari, căci cerul veghează asupra voastră! Daruiți-vă cum noi ne-am dăruit și nu veți cădea și nu veți pieri! Iată ei vă primesc cu cântări și cu brațele deschise. Iubiți-vă țara cu iubire de moarte! Croiți dușmanului drum de moarte, alături de cel de iad pe care singur și l-a croit! După aceea, împăcați că v'ați împlinit datoria, veți porni pe drum de slavă, în cântece de îngeri, în ceata drepților eroi.

Iar de acolo privind, cu câtă mulțumire și împăcare veți vedea copilul voios zâmbind, cu buclele aurii în soare, sprinten sburdând pe câmpii, el floare printre flori; fecioara duios doinind, cu pieptu-i sălgâind de vieață; România în picioare, românimea'n sărbătoare! Și veți avea și voi ziua voastră: a voastră a eroilor.

In această zi, în ceruri se va cânta îngerește imnul camarazilor eroi. In cazarme muzica militară va face tot așișderea.

Pentru rugăciune descoperiți! Pe aripi ușoare de rugăciune sufletele se vor înălța la cer. Din ceruri har și binecuvântarea se va pogorî. In această zi: una și sfântă, cerul cu pământul se vor săruta. Precum în cer așa și pe pământ va fi: o țară nouă, o românime nouă, „un cer nou și un pământ nou".

Iar până la marea zi a învierii prin moarte, camarazi, cântați voioși imnul camaraderiei!

Preot Căpitan I. BOȚOCAN

Minunile şi războiul

Războiul actual pe care-l ducem noi şi aliaţii împotriva duşmanilor se numeşte *războiu sfânt* pentru motivul că azi, nu ca în războiul, sau în războaiele anterioare mai recente, se băteau două popoare identice ca religie, dar deosebite ca naţie şi neam, ci azi, lupta se duce decisivă între cruciaţii lui Hristos şi între pângăritorii lui Dumnezeu, între cei care-şi pun nădejdea şi luptă cu ajutorul Domnului şi între cei care îşi pun nădejdea în biruinţa mântuitoare a carelor de luptă şi a conducătorilor slabi pământeni; între reprezentanţii culturii şi ai civilizaţiei şi între adepţii unor sisteme absurde, periculoase şi înşelătoare.

Deaceea e şi explicabil dece obiectivele inamicului nu se mărginesc numai la dârzenia ostaşului ce le stă neînfricat în faţă cu arma în mână şi cu gândul la neam şi la Dumnezeu, ci ţinta pângăritorilor se abate cu mai plăcută uşurinţă asupra populaţiei civile, asupra femeelor paşnice, asupra copilaşilor nevinovaţi, asupra bisericilor cu trecut mult secular şi cu importanţă mai presus de preţuire, asupra gropniţelor celor dintâi creştini, asupra muzeelor şi operelor de artă, asupra instituţiilor purtătoare de lumină şi civilizaţie şi asupra oricărui alt obiectiv creator de ev epocal pentru ţara respectivă şi pentru universul întreg. Şi dacă e drept că orice rău îşi are şi binele său, credem că lucrul acesta s'ar putea aplica şi la războaiele de totdeauna, dar cu precădere am putea folosi zicala înţeleaptă a poporului la lupta sfântă ce-o ducem astăzi cu atâta bravură şi atâta eroică rezistenţă de uimeşte şi pe adversar şi pe toată lumea nepătimaşă în aprecieri.

Răul războiului stă într'aceea că pierdem o mulţime de fii scumpi şi credincioşi Ţării, că rămân dureros nemângâiate o mulţime mare de văduve, dar rămân şi copii orfani faţă de care, oricâtă dragoste şi grijă ne-am arăta, totuşi n'o putem înlocui cu desăvârşire, fiindcă asemenea unei hrane artificiale, îi lipseşte o vitamină pe care nimeni, afară de părinţi, n'o poate înlocui. Războiul distruge cetăţi, oraşe şi sate, biserici, şcoli, biblioteci, opere de artă, unice şi aduce câteodată multe nedreptăţi popoarelor. Războiul inventează arme noui şi noui mijloace de a ucide omul, pentru care e socotit un rău, dintre cele mai periculoase rele ale lumii.

Dar războiul îşi are şi partea lui de bine.

Neamuri întregi care datorită împrejurărilor nefavorabile au stat oprimate sub călcâiu străin, graţie frământărilor războinice îşi capătă libertate şi dreptul la viaţă şi lumină, alăturea de celelalte popoare.

Prin războaie, popoarele slabe, laşe şi nepregătite, îşi şterg numele din istorie, iar cele viguroase se impun şi-şi scriu vitejia pe marmora nemuritoare a valorilor.

Prin războaie, şi mai ales cum avem cazul de faţă a războiului actual, ostaşii lui Hristos, care luptă *pentru Cruce* şi *cu ajutorul lui Dumnezeu,* au mereu prilej să vadă măreţia harului ceresc în luptă; ostaşii Crucii care o poartă şi în inimă dar şi pe piept au dese cazuri când pot verifica puterea făcătoare de minuni a rugăciunii, a credinţei, a icoanei, a sfintelor cărţi, a Crucii şi a altor multe lucruri. Faptele acestea şi episoadele în legătură cu asemenea întâmplări sunt multe şi circulă din gură în gură sau le poţi auzi dela însăşi persoanele în cauză, care le povestesc cu mult duh şi cu mare evlavie, încredinţaţi în puterea şi posibilitatea minunilor şi mai ales în grija ce-o poartă Dumnezeu faţă de cei ce-şi pun nădejdea în El şi-L iau drept scut şi pavăză împotriva relelor şi nenorocirilor ce pot surveni în fiece moment al vieţii.

Iată, de pildă, citeam dăunăzi într'un număr din „Lumina Satelor" (nr. 34 din 15 August 1943) unde un fost luptător povestea foarte frumos şi convingător cum a scăpat dela o moarte sigură numai datorită sfintei Evanghelii pe care o ţinea în buzunarul din dreptul inimii şi într'un atac înverşunat, glonţele a nimerit drept în mijlocul acestei cărţi şi a străbătut-o toată până a ajuns în dreptul pielii însă aici s'a oprit.

Acel soldat originar din judeţul Dorohoiu, care e şi „ostaş al Domnului", deci om cu multă credinţă şi cunoscător al lucrurilor sfinte, relevă fapta ca drept minune, salvatoare pentru el, numai datorită sfintei Evanghelii, iar ca încheere face un călduros apel ca toţi să poarte la ei acea Carte şi s'o citească fiindcă ea

este singura noastră salvare aici, pe pământ, și isvor mântuitor dincolo, în cer.

Alt caz l-am auzit noi înșine dela un preot militar de prin părțile Buzăului, care ne povestea că atunci când au fost impresurați de bolșevici la Stalingrad veneau avioanele să-i evacueze pe cât era cu putință, iar printre fericiții care urmau să se folosească de acest mijloc salvator se număra și numitul preot.

In învălmășeala ceea, când s'a suit în avion, a observat că uitase jos, Evanghelia, epitrahilul și crucea.

S'a pornit să și le ia, însă soldații il opreau:

– Lasă părinte, că ți le-aducem noi.

– Nu, camarazi, vreau să mi le iau cu mâinele mele. Și s'a dat jos, însă până s'a întors, avionul plecase. A plecat cu alt transport, dar pe urmă a aflat că acel avion cu care voia să plece mai intâiu a fost doborît în drum și omorît întregul echipaj.

Și aici preotul vedea o minune datorită acelor sfinte obiecte care l-au chemat intr'adins pentru ca să-l ferească de primejdia ce-l pândea, drept răsplată pentru cinstirea ce o purta lui Dumnezeu printr'ânsele.

Și mai cunoaștem noi și alte intâmplări de acestea, însă scopul rândurilor de față nu este acesta, ci noi vrem să atragem cuvenita luare aminte asupra faptului în sine, cum că, adică pe front se petrec multe lucruri minunate de natură duhovnicească, unde sâmburele principal este sentimentul religios, Dumnezeu și obiectele sfințite.

Ei bine, toate acestea însemnate pe hârtie de confesorii care se află pe câmpul de bătaie în mijlocul soldaților, inmănunchiate într'o carte și date luminii, ar constitui o lucrare de mare valoare pentru Biserică, pentru creștinătate și pentru intărirea sentimentului religios în sufletul tuturor.

Și azi, ca și odinioară se fac minuni, numai că noi trecem nepăsători pe lângă ele.

Deaceea nu e rău, și e chiar o datorie pentru cucernicii confrați să folosească prilejul și să servească Biserica dela care vor binemerita cununa mulțămirii.

Preot AL. BARDIERU

Un erou: Căpitan de rezervă Marcoci Ioan

S'au împlinit 2 ani în ziua de 16 Septembrie, de când și-a dat vieața pe câmpul de onoare Locotenentul de rezervă Marcoci Ioan, avansat post-mortem Căpitan, la cota 58 în apropiere de satul Bujalâc-Ucraina, unde în cimitirul acestui sat își doarme somnul de veci acest brav erou, care a văzut lumina zilei în ținutul Bacăului, pe meleagurile Moldovei.

Parcă-l văd. Puternic, ca o stâncă de cremene, cu sclipiri segetătoare în ochii lui de vultur, un suflet vijelios, aprig și îndârjit, conturat de un dinamism cutremurător, a căutat todeauna să se avânte spre o trăire cât mai eroică.

Viața acestui luptător trăită în sbucium și în frământări, seamană unei învolburări de talazuri, dincolo de care nu există nici-o altă eșire decât lupta pentru ideal.

Și nimic nu este mai frumos și înălțător decât o viață demnă, o luptă pentru o cauză sfântă și o moarte vitejească, predestinată să străpungă bărbătește durerea încercărilor crâncene prin care trece omenirea.

Și cu deplină dreptate căpitanul de rez. Marcoci Ioan, a știut să înfrunte întotdeauna vitregiile vieții cu fruntea senină, călcând pe drumul pe care-l definea destinul, pe calea îndeplinirii datoriilor față de Neam și țară.

Mi-aduc aminte... era prin Martie 1941. Inceputul evenimentelor de precipitare din Răsărit, l-au găsit in mijlocul copiilor săi, cărora căuta să le dea lumină din lumina sa.

Era directorul școalei primare din satul Prăjești de peste Siret, din jud. Bacău.

Când a primit ordinul de chemare, a surâs școlarilor săi, spunându-le:

– „Băeții mei, vă părăsesc! Mă cheamă țara. Să punem cu

toţii mâinele pe arme, pentru ca să desrobim pe fraţii noştri basarabeni şi bucoveneni, care se află sub teroarea bolşevică".

Şi cu aceste cuvinte şi-a schimbat haina-i civilă cu mândra-i uniformă de ofiţer de infanterie.

A plecat şi şi-a luat în primire plotonul ce i s'a încredinţat spre comandă din unitatea care făcea parte.

Era atât de entuziasmat, atât de energic şi hotărât, încât, dela prima vedere căpătai impresia că ai în faţă un om dur pe care nu-l impresionează nimic.

Curajul cu care era dotat, dragostea pentru arma sa, deşi rezervist, îl caracterizau ca pe unul dintre cei mai buni comandanţi de ploton din batalionul acestui regiment de Vânători.

Spunea ostaşilor din plotonul său: „Băeţii mei, fiţi dârji şi îndrăzneţi, de a lovi duşmanul în meleagurile astea frumoase ale Basarabiei".

Zilele au trecut... Răsboiul din Răsărit l-a găsit cum era şi firesc la marginea Prutului.

L-a găsit comandant al aceluiaş ploton, ce-l instruise pe meleagurile Fălciului. S'a aruncat în luptă, ca un fanatic, voind parcă să răzbune tot trecutul, toată nedumerirea, toată ruşinea, dela cedarea Basarabiei noastre scumpe. Se simţea atât de satisfăcut sufleteşte când sub iureşul acela nebun - între viaţă şi moarte - bolşevicii se retrăgeau din Basarabia sub presiunea oştirii noastre brave. Prin acest iureş plotonul lui a ajuns la Nistru, pierzând doar câţiva oameni. La trecerea Nistrului, pe podul de vase dela Vadul-lui-Vodă, dincolo la vre-o 6 km, într'o comună moldovenească, Pârâta, Marcoci s'a plecat cu pioasă recunoştinţă în faţa jertfelor proaspete ale eroilor vitezei divizii din care făcea parte regimentul, oftând plin de mâhnire!... şi de atunci n'a mai avut o zi bună cu bolşevicii. Ori unde îi vedea, căuta să-i lovească fără milă. Dar iată că în luptele din ziua de 16 Aug. 1941 din preajma satului Bujalâc-Ucraina, locot., Marcoci Ioan primeşte moartea de erou conducându-şi plotonul la contra atac, recucerind poziţia ocupată de duşmani.

A căzut în plină tinereţe, cu sufletul poleit de virtuţi pe care şi le-a mărturisit prin fapte.

In cele câteva luni de front în Răsărit a cerut să fie în tot timpul pe prima linie de luptă, în mijlocul ostaşilor săi dragi, pe care i-a comandat, în frutea cărora a căzut ca un brav luptător.

„Trageţi băeţi, nu vă lăsaţi!... Se desluşi vocea năvalnică a acestui urmaş al Plăeşilor lui Ştefan cel Mare, care împărtăşea soldaţilor elanul tinereţii sale.

Dar în acele momente de încordare, un proectil duşman de brandt, concomitent cu un glonte de puşcă mitralieră, loveşte şi doboară la pământ stânca fizică a aceluia ce a fost locot. Marcoci Ioan, însă nu a putut şi niciodată nu vor putea să prăvălească stânca lui sufletească, care pentru noi rămâne pildă vie de abnegaţie şi exemplul celui mai pur patriotism.

Aşa a căzut fostul dascăl de şcoală primară în luptele pentru cecerirea Odessei, în cursul lui August 1941, când se împlinesc în ziua de 18 Aug. crt. 2 ani, de când i-am oficiat slujba prohodului înmormântării în calitate de confesor al acelei unităţi depe front din care făcea parte eroul şi de când i-am scris pe crucea înfiptă la mormânt cu mâna mea în grabă: Un erou, locot. Marcoci Ioan căzut la datorie în ziua de 16 VIII 1941, la cota 58, în partea de S. E. a satului Bujalâc-Ucraina.

Printre crucile din cimitirul eroilor de lângă biserica din satul Bujalâc-Ucraina una singură străjuieşte, sfidând parcă destinul vitreg şi totodată amintind de măreaţa lui jertfă eroică, făcută pentru tineretul vânjos al acestui neam.

Preot Căpitan GH. MISĂILĂ
Confesorul Garnizoanei Bacău

17 August 1943.

Trebue să învingem și vom învinge!

S'au împlinit doi ani de războiu crâncen, cel mai sângeros războiu ce l-au purtat cândva Românii. După umilința din 1940, am plecat ca o avalanșă luptând împotriva celor ce ne-au călcat pământul.

La 22 Iunie 1941, armata română intră în războiu alături de cea germană.

Pretutindeni, ostașii noștri au făcut fapte de legendar eroism. Actele de bravură ale armatei noastre s'au ridicat până la înălțimi de epopee. Fiecare ostaș, care a luptat în Rusia, și-a dat seamă de pericolul ce reprezintă pentru noi organizația socială de acolo.

Deci lupta împotriva Rusiei are două cauze la fel de importante: este războiul dintre curentele sociale și lupta pentru desrobirea provinciilor răpite de ruși.

Oamenii s'au luptat mereu în decursul veacurilor, căci, „războaiele apar până acum ca singurul mijloc de a rezolva conflictele dintre popoare, atunci când vechea stare de lucruri nu mai corespunde situațiunii creiate prin evoluția lentă a perioadelor de pace".

Ostașii, cari luptă azi în Rusia, ne apără libertatea și proprietatea de vântul sec al ideologiei dela Răsărit.

Libertatea... Din cele mai vechi timpuri oamenii au dorit să fie liberi; sclavii din antichitate, servii supuși nobililor în evul mediu și modern până la Revoluția franceză.

Insfârșit anul de grație; și până în târgușoarele provinciei adormite, pătrunde presimțirea tobelor, cari încă nu ropotesc; suntem în Iulie 1789.

Apoi veni ziua judecății: *14 Iulie 1789*, zi măreață pentru cei ce așteptau libertatea, căci la această memorabilă dată căzu Bastilia.

Revoluția franceză este aurora unor vremuri noi. Intreaga lume a simțit influența acestui mare eveniment.

Libertatea a fost proclamată: libertatea individuală și libertatea națională.

Totuși nu la 14 Iulie 1789, căci vechiul regim nu ceda încă loviturilor primite. Nu! „Abia la 10 August 1792 formară Francezii democrația și la 22 Septembrie, acelaș an se transformară în Republică. Democrația fu făcută prin instituția sufragiului universal. Ea nu fu desființată în Franța decât la 1795 prin Constituția anului III".

Așadar, iată după câte secole omenirea a ajuns să-și câștige libertatea. Și la 1917 Rusia se transformă în haos. In acel an Rușii pierd libertatea individuală, proprietatea, religia și familia.

In Rusia nu există proprietate privată. Totul aparține statului.

De altfel veacul al XX-lea marchează o luptă între ideea individuală și ideea colectivă. Această luptă s'a manifestat prin războiul civil din Spania și prin lupta cu Rusia Sovietică.

Cercetând lucrarea domnului Ștefan Ionescu, „Dela Petru cel Mare la Stalin", iată ce găsesc la pag. 17: „Revoluția din Spania a însemnat prima ciocnire violentă, pe teren, a ideii etnice și a ideii sociale, iar războiul - care a început la 1 Septembrie 1939 prin perspectivele lui de generalizare și de evoluție din cadrul expansionismului imperialist și al unei formidabile încleștări între lumi de rase deosebite - evoluează în cadrul unei lupte între ideologii și anume între ideea etnică și ideea socială".

Să analizăm ideea bolșevică: Revoluția rusă a făcut să iasă la iveală o nouă doctrină politică și socială anume bolșevismul, care nu este altceva decât o imitație a ideilor revoluționare mai vechi și în special a marxismului și a anarhismului.

Lenin, care înfățișează bolșevismul încarnat, nu este decât un adept a teoriilor lui Bakunin și Koropatkin.

Ca adepți ai lui Karl Marx bolșevicii ar trebui să fie comuniști. Statul comunist cere un tip omenesc, care să posede calități supranaturale: astfel să fie înalt de 2 m. și 27, să trăiască 144 ani, etc.

Dar nu numai omul trebue schimbat ci și mediul în care viețuește. „Climaturile trebue să fie schimbate așa ca să se obțină două recolte pe an; apele oceanelor vor fi prefăcute în ape dulci".

Zolla, care este un admirator a lui Fourier, presupune in „Munca" o maşină care să capteze razele soarelui şi să le intrebuinţeze la necesităţile omului. Intr'o societate in care toate sunt nelimitate ca aerul şi apa „fiecare va lua cât ii trebue". „Fiecare va lucra in chip liber potrivit cu capacitatea lui de lucru".

Astfel ar dispare mizeria. Odată cu dispariţia ei ar dispare şi crimele, furturile impreună cu toate infracţiunile a căror cauză este mizeria. Nemai existând delicte, ar dispare şi tribunalele. Dar aici nu se poate ajunge decât prin dictatura proletariatului.

Iată pe scurt ideea bolşevică.

Am mai spus, la inceputul acestui articol, că bolşevicii vor să ne distrugă proprietatea individuală. Dar proprietatea, aşa cum o avem noi astăzi, a ajuns aici printr'o serie de schimbări.

A fost o vreme când pământul a aparţinut tuturor, mai pe urmă a fost al unui trib sau al unei familii, şi in fine, omenirea a găsit că dintre aceste soiuri de proprietăţi enumerate mai sus, cea mai bună este proprietatea individuală.

Aşa că ar fi cu totul neserios să ne intoarcem la inceput după ce am văzut că cea mai bună proprietate este cea de azi, aşa zisa proprietate individuală. Deci cu drept cuvânt se poate spune: „Proprietatea este un produs al unei experienţe seculare şi este o necesitate socială".

Proudhon a spus că proprietatea este după acea a destinului omenesc problema cea mai mare ce se poate pune minţii omeneşti.

Aproape in toate părţile proprietatea a trecut printr'o fază pe care am putea-o numi a cuceririi. Când cineva cucerea un ţinut, pământul ii revenea lui. El insă neputându-l cultiva, il împărţea sfetnicilor lui, cari il treceau şi ei celor ce-o cultivau. Acest fel de proprietate există şi azi in Anglia.

La noi in ţară, cu ocazia descălecatului de peste munţi, s'a adus obiceiul acesta. Totuşi fiindcă mai erau şi alte obiceiuri am putea rezuma proprietatea noastră astfel: Sătenii – cultivatorii – nu aveau un drept absolut asupra proprietăţii. Ei insă nu erau nici chiriaşi cum s'a incercat să se strecoare la 1851 de Barbu Ştirbey şi Grigore Ghica. Ţăranul era la inceput apăsat de oarecare sabie, fiind obligat a da zeciueală, a face clacă, etc.

Singură proprietatea răzăşească a fost liberă ca cea de azi. Afară de un tribut ce-l plăteau Domnului, răzăşii nu primeau „nici poruncă nici judeţ" (D. Cantemir „Descrierea Moldovei").

Obştiile cele mai puternice de răzăşi au fost: Vrancea, Câmpu-Lung, Bârladul, Huşul, Bălăbăneştii din Tutova, etc.

In vremurile turburi proprietatea a fost atacată: 1789, 1848 şi astăzi. Totuşi religia, familia şi proprietatea individuală nu vor dispărea la noi pentrucă Românul are infiltrată in sânge dragostea de aceste sfinte lucruri.

Singură priveliştea ce oferă semănătorul şi maiestatea gestului său in faptul dimineţii ar desminţi orice dorinţă de a despărţi pe Român de brazda lui. Semănatul nu este o lucrare, ci un oficiu. Atunci, când semănătorul aruncă sământa pe pământul acesta, care ne hrăneşte pe toţi, tot cugetul lui este indreptat spre Dumnezeu pentru a-i cere sprijinul Său divin in ceeace săvârşeşte. Sământa aruncată va cădea pe pământ care-o va primi cu braţele deschise ca pe-o comoară incredinţată lui.

Religia este legătura ce uneşte pe Dumnezeu cu oamenii. Nimeni n'ar putea trăi fără religie. Cu drept cuvânt spune B. Constant: „Religia este o necesitate a sufletului omenesc şi o consecinţă a inteligenţei". La poporul nostru credinţa este foarte puternică. Aşa că o incercare a bezbojnicilor de a ne nimici credinţa strămoşească n'ar da roade.

Şi fiecare religie este imposibil de distrus, fiindcă va răsări din nou strălucind mai falnic.

Familia, al treilea lucru sfânt, lucru ce nu va putea ceda în faţa loviturilor pregătite de aceşti duşmani a tot ce este sfânt şi bun.

Sentimentul de familie este invincibil la poporul nostru. Cu ce dragoste se jertfesc părinţii pentru copii; câtă sfinţenie ascunde jertfa aceasta. Prin aceasta, părinţii se apropie de sfinţi.

Toate aceste elemente sunt la temelia existenţei noastre, astfel că poporul nostru nu poate fi conceput fără ele.

Proprietatea individuală, familia şi religia au fost şi rămân pârghii sufleteşti ale Românului. Dragostea pentru ele este infiltrată in sânge din moşi strămoşi.

Pentru apărarea lor ducem lupta pe viaţă şi pe moarte. De voim să trăim, trebue să invingem, şi vom invinge!

TAŞCĂ CONSTANTIN JUSTINIAN

Eroul Căpitan Cioacă Marin
din Artilerie

Pe meleaguri îndepărtate, acolo unde fiii neamului românesc, cu o contribuţie apreciată elogios de Armata germană, se luptă tot mai dârz pentru a răpune bolşevismul otrăvitor de suflete, pustiitor de ogoare şi distrugător de credinţă, a căzut eroic la datorie căpitanul Cioacă Marin.

Mândru de misiunea lui ostăşeasca, pe care şi-a cinstit-o şi şi-a îndeplinit-o cu convingerea cu care numai un fecior al Olteniei putea să o facă, căpitanul Cioacă – de cea mai autentică origină românească pe care o arată şi numele lui – în ziua de 29 Iulie a. c. s'a înscris în rândul celor jertfiţi pentru Patrie şi credinţă, atunci când artileria avea nevoie mai mult ca oricând de puterea lui de jertfă, de perspicacitatea şi experienţa lui de om încercat în ale războiului.

Prezent continuu pe front dela deslănţuirea războiului, însoţind mereu pe vitejii vânători de munte, cărora le-a deschis cu focul tunurilor sale, drum victorios, căpitanul Cioacă Marin, mereu cu icoana ţării întregită în suflet, a înţeles să lupte fără şovăire în răsărit, nutrind speranţa că la un moment prielnic se va întoarce şi în apus spre a încununa epopeia eroismului românesc, cu împlinirea unor graniţi ce-şi aşteaptă mereu ceasul desrobirii.

La Prut, Nistru, Tibulevka, Nenschihur, Salikov, Sevastopol, localităţi unde eroismul românesc, s'a făcut cunoscut lumii întregi, gurile de tun conduse maestru de Căpitanul Cioacă şi-au spus cuvântul, aspru, hotăritor şi definitiv, pecetluind deapururi, soarta inamicului ţării noastre, care a ştiut la vreme – pândind situaţii – să rupă şi să pângărească pământul românesc.

In noua misiune a M. U. din care făcea parte, căpitanul Cioacă avea misiunea să domine şi să urmărească dela observatorul pe care şi-l instalase pe o creastă, toate mişcările inamicului, pe care să le comunice apoi tunarilor săi, spre a împrăştia cu loviturile lor, vesparul inamic.

Pe când se consulta cu 2 camarazi germani în cuibul său de vultur, asupra obiectivelor inamice de atins, o lovitură de brand curmă firul vieţii viteazului căpitan Cioacă.

Moartea lui eroică şi rănirea în acelaş timp a camarazilor germani de acelaş proectil – sângele lor vărsat laolaltă vrea să tălmăcească veşniciea fraternităţii de arme germano-române.

Ultimile lui slove, rostite în gâlgâirea sângelui cald, sunt crezul de astăzi şi de totdeauna al ostaşului ce pleacă dintre camarazii săi: „Trageţi băieţi... răzbunaţi-mă!".

Cu sufletele răscolite şi gata de a trece la împlinirea poruncei sale, ostaşii săi l-au condus în eterna linişte a cimitirului de eroi români din V. B., unde un sobor de cinci preoţi militari au prohodit pentru sufletul Căpitanului erou, după care unul dintre slujitori a proslăvit jertfa eroică a căpitanului Cioacă Marin, iar domnul maior Petrescu a evocat figura de brav ostaş a camaradului său, care s'a comportat demn, hotărît şi vitejeşte in toate luptele la care a participat, înălţându-l la gradul de maior „post mortem".

Moartea căpitanului Cioacă Marin răscoleşte sufletele tunarilor săi.

Cu priviri încruntate, ei sunt hotărîţi să apere cu orice chip, pământul de aici impregnat cu sânge şi cruci româneşti, pe care nu le vor lăsa nici când să fie pângărite de nelegiuiţi.

Ne închinăm cu smerenie, în faţa mormântului său proaspăt deschis şi în faţa prinosului de jertfă supremă a acestui suflet de oltean, care cu sângele său picură litere neşterse în cartea jertfelniciei Neamului românesc şi incrustează pe răbojul istoriei, mărturiile veşnice ale unui popor ce vrea să trăiască liber.

Preot Cpt. PETRACHE NICOLAE

Cuban, 3 August 1943.

Românii din Crimeea

La vreo 7 km. de gara Voinka, într'o regiune de câmpie din Crimeea, se află satul Baibaluş – populat mai mult de Germani, pe cari bolşevicii au avut grijă să-i piardă, în întinsele pustiuri ale Siberiei.

In acest sat, într'o căsuţă cu trei camere, ce se evidenţiază din ansamblul celorlalte prin curăţenie exemplară şi printr'un aranjament cu gust, trăieşte de multă vreme Moş Nicolae Vrânceanu – cioban – român neaoş, întocmai ca şi numele său.

Este foarte interesant de cunoscut vieaţa acestui dârz Român care a trăit şi pribegit pe întinsele câmpii ale Rusiei sovietice zeci şi zeci de ani, pe care propaganda şi ostracizările bolşevicilor, n'au reuşit să-l clintească, nici din credinţa sa creştină şi română, nici dela limba şi obiceiurile, sau sentimentele sale naţionale şi româneşti. O limbă mai neaoş românească – fără nici o urmă de influenţă streină, nici nu întâlneşti la alt Român autohton.

Nicolae Vrânceanu s'a născut în anul 1883 în comuna Paltini, Judeţul Putna, în ţinutul muntos al Vrancei. Este fiul Mariei şi al lui Sava Vrânceanu din munţii Vrancei. Tatăl său a fost oier – cioban – şi cojocar, toată vieaţa sa.

Când era în vârstă abia de şase ani, micul Nicolae a plecat cu tatăl său din munţii Vrancei în Dobrogea. Aici timp de 6 ani, alături de nevasta şi câinii tatălui său, i-a fost mâna de ajutor în paza şi îngrijirea oilor.

Dragostea de blândele dobitoace, de câinii ciobăneşti cari sunt tezaur preţios pentru ciobani, de plânsetul duios al fluierului şi de îndeletnicirea migăloasă a băcitului şi le-a însuşit Nicolae Vrânceanu, la o vârstă când ele puteau să se imprime mai adânc în sufletul său, întocmai cum degetele mâinilor sale harnice şi puternice se imprimau în bulgărul mustos şi dulce al caşului.

La vârsta de 12 ani, împreună cu tatăl şi mama sa, au trecut în Basarabia – care se afla sub stăpânire rusească, şi unde, sădina de oi şi prăsirea lor, se zvonea c'ar fi mai bună şi mai lesne de înfăptuit.

Intrat în Basarabia cu traista'n băţul ce ocrotea turma de inamicii ei şi'n care „oasele" trudite de alergătură găsesc oleacă de hodină prin aninarea'n el, ca de-o bară a recreaţiei; ca fluierul înfipt în chimirul ce ţine închingat mijlocul expus beteşugului, Nicolae Vrânceanu, împreună cu părinţii săi, peregrinează şi slujesc mai mult timp pela diferiţi boieri – proprietari de oi.

La vârsta de 16 ani el se bagă cioban la boierul Vanea Tiriziu, de origină grec, care avea 60 mii de oi ţigăi. Ca răsplată pentru munca sa primea dela boier oi.

Insă n'a întârziat nici aici prea multă vreme, căci un alt concurs de împrejurări îl mână mai în fundul Rusiei. Trei români ardeleni – Constantin Petcu, fratele lui Nicolae Petcu şi vărul lor Gheorghe Pătru, zis Ţunaru – fiindcă făcuse armata la artilerie în Austria – toţi ciobani de meserie, au venit în Basarabia, chiar la boierul Vanea Tiriziu – la care ei argăţiseră mai înainte multă vreme – să cumpere oi. Când aceştia s'au înapoiat în Crimeea – de unde veniseră şi unde aveau stâna lor – au luat cu ei şi pe tânărul Nicolae Vrânceanu, care se dovedea a fi un destoinic priceput om în meseria băcitului.

Cu cele 12 mii de mioare cumpărate dela boierul Vanea, cei patru ciobani s'au aşezat mai întâi pe malul mării de Azov şi-apoi pe lângă Cherci, pentru ca mai târziu să se stabilească spre Pericop.

Cei trei români ardeleni, originari din comuna Rod, Comitatul Sibiului, au plecat pe vremea Impăratului Franz Iosif, din Ardeal în Basarabia să cumpere oi. Negăsind după placul lor, au mers până în Crimeea, unde au fost opriţi de Ruşi prin amăgeli şi chiar ameninţări până în vremea războiului actual.

O oaie bună şi grasă costa pe atunci în Crimeea 12 ruble, iar în Basarabia cu 7 ruble se cumpărau două oi. Deaceea aceşti trei ciobani români au venit din Crimeea în Basarabia, la boierul Vanea, care i-a tratat ca pe nişte prieteni cari-l serviseră conştiincios.

Nicolae Vrânceanu reuşise să se întovărăşească cu cei trei ardeleni şi aveau ca proprietate a lor, dupăce mai vânduseră din

cele cumpărate, vreo şase mii de oi bune. Cu ei, el a rămas în-tovărăşit până în 1928 când comuniştii le-au luat şi oile şi pă-mânturile - tot - nelăsându-le decât o pernă, un sac şi-o pâine. In această deplorabilă stare, îi împingea în trenuri de marfă şi-i trimitea în Siberia, Arhanghelsk, Camciatca, Vladivostok, etc.

Nicolae Vrânceanu, povesteşte mai departe că el a venit în Crimeea în timpul războiului ruso-japonez, prin anul 1903-1904.

Intre timp el ajunsese proprietarul a vreo 700 de oi şi avea 10-15 oameni de ajutor - după cum se înmulţeau şi oile de re-pede, căci majoritatea făceau câte doi miei - şi aşa ajungeau câte-odată până la 4-5 mii cu miei cu tot.

Oamenilor de serviciu li se plătea simbria în natură - câte 35 oi pe an, pentru un om dibaciu şi harnic, iar celor mai leneşi sau mai nepricepuţi între 18-22 oi pe an.

Oamenii începători erau puşi la încercare şi apoi se făcea tocmeala. Aşa erau puşi la adusul apei, la făcutul mămăligii, la datul zerului la porci, dupăce i-a scos jintiţa, la muls oile dacă se pricepeau, etc. Dupăcum făceau de repede şi de bine căpătau şi răsplata.

Dela 1903-1928 Nicolae Vrânceanu a stat şi a ciobănit în Crimeea. In luna Maiu se suiau cu turma în munţii Crimeei - Iaila - cam prin dreptul Karasubasarului şi pe aceştia-i numeau munţii Karabei, apoi prin dreptul Simferopolului pe munţii Dol-horok şi Palatgara şi pe deasupra oraşului Ialta pe munţii Ai-Petrii şi Martvin.

După cum se ştie Ialta este unul dintre staţiunile balneo-climaterice importante ale Rusiei. Aici vara venea foarte multă lume dornică de recreere, petrecere sau tămăduire. Baciul Vrân-ceanu povesteşte astfel: - „Vara când se suiau pe munte duduile din Leningrad, Moscova, Chiev - care veneau la aer în Ialta, noi ciobanii ne coboram la ele cu mieii la subsoară şi cu fluerul la brâu, şi „mintenaş" cu vinul lor şi cu mieii noştri se încingea un chefălău de se-ascundeau vulpile în fundul „ghizuinii". Duduile se rugau de noi cu cerul şi cu pământul să le doinim oleacă din fluier, iar noi nu ne dam până ce ele nu ne sărutau, dar apoi se umpleau toate văile munţilor de ţipătul fluierelor noastre..."

In munţi stăteau, cu turma, până la Sf. Maria când coborau şi se instalau la câmp, unde rămâneau toată iarna.

Pentru ierbărit nu plăteau statului; la boieri, săteni sau co-mună însă - unde găseau iarbă bună - plăteau cam 10 capeici de cap de oaie pe lună.

Laptele de primăvară şi vară, ciobanii noştri nu-l preferau; deaceea îl vindeau Bulgarilor să facă telemea sau o făceau chiar ei şi o vindeau, pentrucă nu dura, se strica repede şi nici nu ieşea tocmai grasă ca cea de toamnă. Brânza pentru ei o făceau din laptele de toamnă - dupăce se coborau din munte la şes, - care era grasă şi se păstra.

Brânzeturile cele mai obişnuite şi mai bune, făcute de ei, erau telemeaua şi burduful. „Inainte de a veni Românii aici, spune Vrânceanu, Ruşii nu ştiau să facă brânză".

Un turc din Dobrogea, pe nume Asan Ali Omer, i-a spe-cializat în făcutul brânzei telemea şi caşcaval, în vremea comu-nismului.

Brânza de burduf se lucrează mai ales în Caucaz, în care erau specializaţi Georgienii şi Armenii.

Din anul 1928 încoace, dupăce comuniştii le-au luat oile şi orice proprietate, Nicolae Vrânceanu, întovărăşit de femeia sa Ileana şi de fiul său adoptiv Pavel, au început pribegia prin toată nesfârşita Rusie.

Acum era persecutat de stăpânirea rusească - comunistă - ca unul ce era „culac" - adică „pumnar" - care bate cu pumnii pe proletari. Aşa, în marea lui pribegie ajunge mai întâi în Caucazul de Nord în localitatea Nowo-Sioloka - o staniţă căzăcească - şi a stat aici opt luni.

Aici a mai găsit încă şase familii de Români. Cu toţii s'au plănuit să plece mai departe, ca astfel pierzându-li-se urma să nu mai fie atât de persecutaţi - aşa cum făceau cei care-i cunoşteau.

Au plecat la Baku de unde au trecut în Asia în ţinutul Tatjik-Stan în orăşelul Duşan-Bè, sau pe ruseşte Stalin-Abad. Aici au stat un an, de unde au trecut în ţinutul Uz-Bechistan, în oră-şelul Stara-Buchară, unde au mai găsit zece familii de Români. De aici au trecut apa Amu-Daria şi au trecut graniţa în ţinutu

Turkestanului, în orașelul Paltaraschi, sau pe turcește Așchabad, unde au stat șase luni.

In total în Asia – Nicolae Vrânceanu – a stat trei ani și a lucrat la colhozul de vite, pentru a-și câștiga o bucată de pâine pentru cele trei guri. Mulgea caprele, oile; făcea brânză telemea, lapte acru, unt și cașcaval mai ales din laptele de capră.

După ce s'a scurs acest timp s'a înapoiat – cu familia sa – în 1935, în satul Baibaluș din Crimeea, unde și-a regăsit casa părăsită în 1928.

După întoarcerea sa, stăpânirea colhozului local i-a impus să facă iarăși crescătorie de oi.

Deastădată comuniștii au căutat să-l stimuleze cât mai mult, prin acordarea de salariu fix, prin premii, în mai multe rânduri, laude, etc.

La început i s'au dat în primire 135 de oi, iar el până în anul 1941, le înmulțise la 1200 de oi bune. Majoritatea oilor îi făceau câte doi miei și dădeau câte 4 kg. de lână.

Insă și de astădată liniștea și mulțumirea baciului Vrânceanu nu aveau să dureze prea mult, căci în anul 1941, un ordin dat de stăpânirea comunistă interzicea ca Românii să mai poată trăi în colhozuri, dacă erau încă Români și nu puteau să probeze – prin niște fișe special tipărite, cu spița familiei până la al noulea neam – că s'au rusificat și au adoptat credințele și obiceiurile comuniste.

Dar, datorită înaintării rapide și prin surprindere a trupelor germano-române în Crimeea, toți Românii din Județul Pericop au avut marele noroc să scape de exil, căci bolșevicii s'au retras în grabă ne mai având timp să se ocupe de ei.

Mulți alți Români însă au făcut cunoștință cu întunerecul morții și alții cu ghețurile Siberiei.

Și astfel baciul Niculae Vrânceanu, din frumosul ținut al Vrancei, a știut să facă față tuturor vitregiilor soartei sale – ce le-a trăit din plin – și nici un moment el nu și-a uitat, sau neglijat, legea creștină, limba și obiceiurile românești, păstrându-le intacte atâția zeci de ani, în acest imens focar de contaminare eretică și de persecuție barbară.

Azi când vede Armata română lângă el, se află cum nu se

poate mai fericit, iar cel puțin 30 de ani, din cei 60 pe cari îi are, se pare c'au sburat de pe grumajii săi, el rămânând cu primii treizeci, mai întinerit și mai entuziasmat de tot ce este sentiment sau ideal românesc.

Pe lângă toți comandanții insistă să fie repatriat, deși în prezent nu are acolo nici părinți, nici frați sau surori, ci doar câteva rude de-ale soției sale – în Basarabia.

Insă el mai dorește – chiar la bătrânețe – să mai trăiască odată liber, liniștit și fericit, fără imaginea înspăimântătoare a morții, care veșnic îl pândește la orice vorbă scăpată și la fiece pas greșit – după concepția comunistă – făcut.

El dorește ca lumina ochilor să-i plece tot acolo unde a și primit-o; acolo unde libertatea, liniștea și fericirea individului se apreciază și se practică!

Acesta este o figură dintre Românii din Crimeea...

Pr. Cpt. POPESCU H. IOAN
Confes. Batal. 20 V. M.

Crimeea, 25 Mai 1943.

Noi şi Slavii dela Răsărit

Suntem aici de un mileniu descendenţi ai Tracilor prin ramura lor Dacă – şi ai Romanilor. Vitregia vremurilor şi tainele istoriei ne-au izolat de neamurile latine din Apus. Noi am fost cei dintâi aici şi de aici nu ne-am mişcat.

Au trecut peste noi valuri, valuri de neamuri barbare; ele au trecut şi noi am rămas tot unde ne-am născut.

M'am gândit de multe ori că o cunoaştere mai exactă a neamurilor ce au trecut peste pământul Daciei ar fi folositoare. Şi pornind pe această cale am început cu Slavii, iar dintre ei am ales ramura dela Răsărit, cea mai mare, cea mai periculoasă pentru existenţa noastră ca neam şi în acelaş timp cea mai puţin cunoscută. Prilejul mi l-a oferit cartea: „Histoire de la Russie par Milioukov" în două volume. Autorul omite cu o vădită intenţie rea să menţioneze – când faptele istorice îl forţează să vorbească de noi – că suntem latini. Nu afirmă nici că am fi slavi – dar ne lasă în suspensie. Eu am cules însă date din cărţile lui, date cari priveau tendinţa moscovită către Balcani şi raporturile Ruşilor cu noi. Am urmărit îndeaproape evoluţia graniţei ruseşti dela Apus şi Sud, pentrucă în mintea multora stărue multe confuzii privitoare la graniţa rusească dela Nistru.

Puţini sunt aceia cari remarcă în istorie momentul în care noi am intrat prima dată în contact cu Ruşii. Cea dintâi întâlnire a neamului românesc cu Slavii, începe din secolul al IV-lea când, în număr foarte mic sunt aduşi de valul năvălitor al Hunilor. In număr mai mare, în stare să influenţeze într'o măsură oarecare formarea poporului român, Slavii vin aduşi de alt val mongolic, de Avari, în a doua jumătate a secolului al VI-lea. Din secolul al VI-lea Slavii reuşesc să se aşeze pe pământul Daciei, întemeind sate, dând nume slave satelor, munţilor, văilor şi râurilor. Toate popoarele barbare sosite înainte de ei, au venit şi au pierit nelăsând în urma lor decât amintirea tristă a atrocităţilor lor. Slavii secolului al VI-lea au influenţat însă formarea poporului român, căruia i-a

injectat un procent de sânge slav şi o serie de cuvinte şi de nume toponimice şi din viaţa agricolă.

Contactul acesta cu Slavii din secolul al IV-lea şi al VI-lea nu înseamnează câtuşi de puţin o slavizare a populaţiei Daco-Romane din Dacia. Cât despre Ruşi nici vorbă nu putea fi. Era vorba doar de triburi slave cari începeau pe o linie cu Bugul până aproape de izvoare, se continua pe la sud de Kiev către izvoarele Donetului şi Donului şi apoi în sus până la râul Oka şi confluenţa acestuia cu Volga. La sud de această linie se găseau triburile turco-mongole: Pecinegii, Cumanii şi, începând dela 1241, Tătarii.

Remarc faptul că autorul – care are o serie de colaboratori dintre profesorii universitari apuseni – trece şi pe Valachii sau Vlahii dintre Nistru, Dunăre şi Tisa tot ca slavi. O greşală voită şi în flagrantă contradicţie cu o altă hartă unde neamurile slave se opresc pe linia Bugului.

In secolele al XI-lea şi al XII-lea – harta autorului Istoriei Rusiei arată existenţa Vlachilor – cu greşala că îi notează în legendă ca slavi – haşurând harta Vlachiei – ca pe slavii din Sud.

Intre triburile slave – Uglici, Severiani, Viatici, etc. – era o permanentă luptă reuşind să se ridice principatul Kievului în secolul al XI-lea pentru a decădea peste un secol. Numai către mijlocul secolului al XII-lea se ridică principatul de Susdal, a cărui capitală era Moscova.

Apariţia Tătarilor în secolul al XIII-lea – sub conducerea lui Temutchin – care şi-a luat mai apoi numele de Hanul cel Mare – Gengis-Han, a însemnat un pericol evident pentru principatele slave.

Gengis-Han reuşeşte la un moment dat să unifice toate triburile mongole şi să le îndrepte către China septentrională pe care o supune şi apoi prin Caucazia se îndreaptă către principatele ruse.

In 1227 Gengis-Han moare şi succesorul său Ugedei, secundat de un nepot al marelui Han – Batu – pornesc atacul metodic al principatelor ruseşti din Nord şi le ocupă ajungând până în Polonia şi Ungaria. Tătarii au impus principatelor ruseşti un tribut care era strâns de detaşamente militare tătare iar prinţii ruşi erau întăriţi în funcţiune de Hanul tătar. Chiar Alexandru Nevski – prinţ de Vladimir şi apărător al principatului său împotriva Polonilor şi a Cavalerilor teutoni – se supune până la urmă dominaţiei tătare.

Ca o consecinţă a îndelungatei dominaţii tătare a fost ridicarea Moscovei, care a fraternizat cu Tătarii, le-a împrumutat despotismul şi auto-cratismul şi a supus astfel toate principatele slave din Nord şi Sud. Ridicarea Moscovei în locul Kievului a adus izolarea şi menţinerea în barbarie a lumii slave, fapt care continuă şi azi. Ocuparea provinciilor din Vest de către Unguri, Polonezi, Lituanieni a venit tot ca o consecinţă a ridicării Moscovei prin sprijinul Tătarilor.

Menţionez faptul că această istorie rusească scrisă în Apus, în limba franceză, pentru apuseni — pune cu insistenţă teritoriu, dintre Siret şi Nistru ca aparţinând Slavilor.

E o veche şi unanim cunoscută tendinţă moscovită.

Urmărim mai departe în secolele al XIV-lea şi al XV-lea situaţia ridicării Moscovei prin faptul că prinţii moscoviţi deveniseră un fel de intendenţi ai Hanului tătar, adunând impozitele dela toţi ceilalţi. In secolul al XV-lea Tătarii erau slăbiţi de lupte interioare: cei din Crimeea se declaraseră independenţi luptând contra Hoardei de Aur de pe Volga, aşa că a fost uşor lui Ivan al III-lea, care a supus mai întâi toate principatele slave vecine, să libereze Moscova de jugul tătar. Faptul se întâmplă la 1480 când Hanul Akhmet fu bătut. Către sfârşitul secolului al XV-lea, Ivan al III-lea se va căsători cu Sofia Paleologu, dând astfel subsistenţă ideii că Moscova este moştenitoarea Bizanţului după căderea acestuia sub Turci la 1453. Lui Ivan al III-lea din familia Rurik îi aparţine de fapt crearea statului moscovit. Politica de expansiune externă, în detrimentul Tătarilor şi a Lituanienilor va fi continuată de Ivan al IV-lea cel Groaznic, care a avut şi norocul să se bucure de o domnie lungă: 1533—1584. El este cel dintâi purtător al titlului de ţar şi cel dintâi care inaugurează politica crimelor şi a asasinatelor. Cu el dispare dinastia Rurik. O vreme de turburări trecătoare, ridicarea lui Boris Godunov şi apoi venirea Romanovilor sunt evenimentele ce au premers creerii statului ţarist pe principiul absolutismului şi teocratismului.

Intemeierea patriarhatului rus cu Iov în 1589 măreşte încă tendinţele ruseşti spre Bizanţ. Ne găsim la sfârşitul secolului al XVI-lea Năzuinţa către Bizanţ era formată dar nu putea fi încă vorba de vreo încercare de realizare a ei de vreme ce puterea Tătarilor din Crimeea era încă în floare. Suedia creştea ca putere, Lituania

nu decăzuse, iar Polonia însemna o forţă puternică. Hoarda din Crimeea se întindea până la Nistru, cuprinzând numai ţinutul dintre Bug şi Nistru; Ducatul Lituaniei se întindea până la marea Neagră, cuprinzând ţinutul dintre Nipru şi Bug până la Rzev şi Toropeţ.

Infrângerea acestor puteri revine dinastiei Romanovilor.

In secolul al XVII-lea se sfârşeşte formarea poporului rus. La începutul acestui secol frontierele apusene ale statului moscovit erau pe Nipru, fără să aibă Crimeea. Puterea Poloniei crescuse printr'o domnie unică, cu Ducatul Lituaniei începând din 1413. Puterea Suediei creştea deasemenea. Conflictele interioare; mişcările populare înfrânte prin cea mai crâncenă teroare; incursiunile cazacilor, — populaţie de diferite naţionalităţi colonizată pe Don şi Nipru — în teritoriile aparţinând Turciei, ca şi revolta acestor cazaci conduşi de Razin — sunt evenimentele care umplu secolul al XVII-lea din istoria acestui conglomerat: Rusia.

Domnia poloneză din Ucraina, exploatarea populaţiei, încercarea de a aduce cu forţa la catolicism populaţia ucraineană, aduce nemulţumiri şi revolta hatmanului Bogdan Hmelniţki în 1648, revoltă cu urmări rele pentru puterea polonă. In atacul lui împotriva Poloniei, Hmelniţki atinge şi hotarele Moldovei unde domnea Vasile Lupu. Cazacii sunt bătuţi iar fiul hatmanului — Timuş — se căsători cu fiica lui Vasile Lupu. Supunerea hatmanilor cazaci Moscovei o aduce pe aceasta până la Nipru — deci în contact cu o nouă forţă, — forţa turcească. Secolele ce vin sunt pline de ciocniri între Ruşi şi Turci, ciocniri care privesc adeseori şi hotarele Principatelor Române, în special al Moldovei.

Petru cel Mare, care inchee secolul al XVII-lea din Istoria Rusiei şi începe pe al XVIII-lea, a adus mărirea acestui imperiu şi înfrângerea puterilor vecine: Polonia, Suedia şi Turcia.

Structura sufletească a lui Petru cel Mare a fost occidentală. Prietenii şi i-a recrutat dintre elveţieni şi germani dintr'un cartier al Moscovei numit „Nemeţkaia Sloboda". Prin forţă şi tiranie Petru a reuşit — cel puţin aparent — să modifice obiceiurile şi moravurile ruseşti.

Din vremea lui Petru cel Mare, Rusia a început intr'adevăr să însemneze un pericol pentru Europa.

Infiinţează senatul ca for consultativ; desfiinţează patriarhatul care îl jena în 1721. Ocupă regiunea Azovului în 1696, inteme-

iază Petrogradul în 1703, înfrânge puterea Suedejilor la Poltava în 1709 - înfrângând pe Carol al XII-lea.

După ce a scăpat de acest duşman din Nord îi rămâneau Turcii la Sud. In vederea campaniei contra Turcilor, Petru avea nevoe de Principatele Române...

„En Avril 1711, à Iaroslave, en Galicie, il conchet un traité avec le hospodar de Moldavie, Kantemir". (Histoire de la Russie par Milioukov, pag. 336 vol. I). După alte aranjamente diplomatice „il se porte sur le Prut a la tête de son armée et se rend à Iassy pour rencontrer le hospodar". Eşecul lui Petru la Stănileşti întăreşte puterea turcească în Principate şi compromite domniile pământene; începe domnia fanariotă. „Par un accord secret signé peu après Poltawa, Brankovan, hospodar de Valachie, s'était deja chargé, au cas ou le tsar marcherait sur la Turquie de sonlever les Serbes et les Bulgares et d'en former une armée d'environ 30.000 hommes; il avait de plus promis de ravitailler l'armée russe; par contre Pierre s'était engagé de proclamer l'independance de la Valachie sons le protectorat de la Russie" (Idem p. 343).

Muntenii şi Moldovenii - pe care autorul omite de a le arăta origina latină - reflectau la independenţă.

Pentru a se înţelege cu domnii români el a trimis pe Seremetev. Insă Brâncoveanu n'a avut vreme să-l ajute pe Petru; numai cavaleria lui Brâncoveanu condusă de cumnatul său, spătarul Toma Cantacuzino, trecu de partea Ruşilor. Consecinţele faptului că Brâncoveanu n'a trecut din partea Ruşilor le descrie Milioukov astfel: „Pierre à la tête de 40.000 hommes est encerclé sur le Prut par une armée turco-tatare cinq fois plus forte. Le hospodar de Valachie s'alstient de le suivre et ne laisse pas passer les 19.000 Serbes". In urma acestei înfrângeri privirile lui Petru se vor îndrepta către Nord şi Sud-Est, fără ca prin aceasta urmaşii săi să renunţe la Constantinopole.

Ocuparea Olteniei de către Austria - în urma păcii dela Passarovitz 1718 - a îngrijorat Rusia care ocupă Moldova în 1739. Luptele interne şi slăbiciunea urmaşilor lui Petru ţin Rusia cu graniţa pe Nipru. Ecaterina a II-a va încerca din nou o expansiune către Balcani.

In 1768 începe războiul cu Turcii. Graniţa Rusiei era încă la Bug. Contele Galitin înaintează către Hotin, trece Prutul, ocupă

Iaşii şi apoi Bucureştii. Contele Rumeanţev bate pe Turci la Larga pe Prut şi la Cahul şi ocupă Ismailul, Akermanul şi Brăila. O altă armată condusă de Dolgorukij bate pe Tătari şi ocupă Crimeea. Intre timp Austria se formalizează de înaintarea rusă în Balcani; la propunerea Prusiei de a renunţa la ocuparea Principatelor Române, - şi Austria şi Rusia - sunt despăgubite prin împărţirea Poloniei, în 1772. In acelaş an se încep la Focşani şi mai apoi la Bucureşti tratative de pace între Turci şi Ruşi. Din pricină că Turcii nu renunţau la Crimeea, încep ostilităţile. Deabia în 1774 se închee pacea dela Kuciuk-Kainargi. Rusia obţine graniţă pe Bug, independenţa Crimeei, libertatea navigaţiei pe Marea Neagră şi prin strâmtori şi protecţie pentru supuşii creştini din imperiul otoman. Austria nu putea ierta Rusiei avantagiile obţinute dela Turci, deaceea pe căi lăturalnice obţine dela Turci permisiunea de a ne lua Bucovina în 1775.

In 1780, Iosif al II-lea, închee o alianţă cu Rusia, îndreptată împotriva Turciei. Scopul era: distrugerea imperiului otoman.

„Si l'on ne peut détruire l'empire otoman on se contentera de réunir la Moldavie, la Valachie et la Bessarabie (nu exista la 1780 o provincie cu acest nume - independentă de Moldova) en une principauté independante appelée Dacie, dont Potemkin sera le prince". In 1787 războiul începe între Ruşi şi Turci. In 1788 intră şi Austria. Teatrul de războiu e în Principatele Române. Hotin, Iaşi, Tighina, Focşani, Galaţi, Râmnic, Bucureşti au căzut pe rând în mâinile Turcilor. Preliminariile păcii au fost semnate la Galaţi, iar pacea fu încheiată la Iaşi, în 1792, prin care Rusia obţine graniţă pe Nistru şi Crimeea. Impărţirea Poloniei în 1793 şi 1795 aduc Rusiei noui teritorii.

Războiul turco-rus din 1806, provocat de problema strâmtorilor, se va termina în 1812 prin ordinul dat de Alexandru I lui Cutuzov: „En cas d'urgence vous pouvez faire aux Turcs les plus grandes concessions, et fixer le Prut comme frontière" (Idem p. 708, vol. II). Tratatul din 1812, dela Bucureşti, a însemnat începutul unui secol de ingerinţe a politicei ruseşti în treburile româneşti, ingerinţe care au continuat şi după Versailles, pe căi lăturalnice, fireşte. La 1812 graniţa Rusiei e fixată pe Prut - în dispreţul oricărei realităţi naţionale.

Tendinţa de a ne ocupa a început prin protectorate. In 1821

„la Turquie lui reconait un droit de protectorat sur la Moldavie, la Valachie et la Serbie" (pag. 800, vol. II).

Pacea din 1829 dela Adrianopole „confirme l'autonomie de la Serbie et des principautés danubiennes (Moldavie et Valachie)" pe care le-a luat însă în administrație. Rusia va interveni deacum înainte mereu în Principate. Revoluția din 1848 a fost înăbușită din ordinul țarului Nicolae I, iar prin convenția dela Balta-Liman 1849, reglementează conducerea în Principate.

Istoria lui Milioukov se termină cu domnia lui Nicolae I, istoria relațiilor ruso-române nu s'a terminat încă. După Congresul dela Paris din 1856, Rusia a întreținut permanent în Principate – prin agenți și bani – un curent antiunionist iar la Convenția dela Paris din 1859 se opune categoric dorințelor de unire ale Românilor.

Răsboiul din 1877 a fost un nou prilej de verificare a spiritului moscovit, hrăpăreț, mândru și perfid. Bărbații de Stat români de atunci au acceptat pierderea sudului Basarabiei – fără ca prin aceasta să renunțe la ea. Așa a fost momentul politic. Reparațiile au venit ulterior.

Istoria Rusiei este o permanentă tendință de asuprire a vecinilor; această tendință e veche – sub forma comunismului ea capătă altă coloare –, alt gust, dar rămâne ca esență aceiaș tendință de asuprire inaugurată în principatul de Susdal – Moscova – în secolul al XV-lea.

Am înfățișat modul în care ei s'au întins către Apus, pentrucă acesta este punctul de contact cu noi. Acelaș lucru se observă și în Răsărit. Sunt atâtea naționalități care au căzut în stăpânirea lor nedreaptă și hrăpăreață.

Răsboiul acesta îi va întoarce pe Ruși la ceea ce au fost, la granițele lor: pe Don; lăsând popoarelor numeroase, care compun Rusia, libertatea de a se organiza și conduce, de a-și desvolta posibilitățile naționale, de a păși în istoria lumii cu numele lor propriu.

Istoria Rusiei scrisă de Milioukov, care m'a provocat să scriu acest articol e părtinitoare, e nedreaptă față de vecini, face din viciu o virtute și din spiritul hrăpăreț al Moscovei o calitate. Istoria însă nu se mărginește la secole și cu atât mai puțin la ani: diversitatea neamurilor din Imperiul țarist – a adus ruina lui și tot ea va aduce și ruina Uniunii Sovietice.

Diac. COST. I. PAIU

Prinos Eroilor Neamului *

Ne-am întrunit astăzi spre a îndeplini o pioasă și înduioșătoare îndatorire către camarazii noștri din Regimentul 21 Infanterie, ce au căzut pe câmpul de luptă; a înălța rugăciuni către Tatăl ceresc pentru odihna sufletelor lor și a le aduce omagiul nostru de înaltă recunoștință și vie amintire.

Parcă îi văd și acum pășind vioi și hotărîți în rând cu cei ce au rămas, spre acelaș scop ideal: victoria pentru Neam și pentru Sfânta Cruce.

Erau voioși și neînfricați când au pornit de atâtea ori în iureșul năvalnic. Cu mâna strânsă voinicește pe patul armei au smuls dușmanului atâtea biruințe și-au înscris în istoria regimentului atâtea pagini de strălucită glorie....

Incepând cu luptele dela Orielka și Doneț și continuând în imensele îndepărtări peste Don în Stepa Kalmucă, spre Volga și spre Stalingrad, pretutindeni, s'au dovedit la înălțimea chemării și eroi desăvârșiți.

Au căzut ca un prinos curat, ca o jertfă nobilă, ce a adus'o nația românească de pretutindeni în Răsboiul nostru Sfânt.

Au murit cu zâmbetul pe buze: împăcați cu ei înșiși și cu Dumnezeu, căci își făcuseră datoria deplin.

I-am înmormântat după datina noastră strămoșească și însoțindu-i cu duioase cântări, i-am așezat în cimitire îngrijite, cu cruci și troiță bine lucrate și frumos împodobite.

Pierderea lor nu ne-a durut numai pe noi, ci au plâns'o și copiii pe care ei, în multe părți, i-au ținut în brațe, spre a-i încreștina și populațiile de acolo, care vedeau în victoria Armatelor noastre începutul unor timpuri mai bune, de libertate și înfrățire între oameni....

* Cuvântare rostită cu prilejul comemorării Eroilor din Regimentul 21 Inf. căzuți în campania împotriva bolșevismului, 20 Mai 1942 – 1 Febr. 1943.

Așa erau și mai mult decât atât, fiii, frații, soții și părinții voștri, ai acelora care ați alergat aci, ca să auziți epopeia vieții lor, dela noi, cei care am parcurs acel neuitat drum de glorie și suferințe și pe cari bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să ne întoarcem iarăși în Patria noastră scumpă.

Vă aducem dela ei odată cu amintirea faptelor lor eroice, cea din urmă îmbrățișare și ultimul lor cuvânt de adio.

Ei nu s'au mai întors, dar au rămas, ca niște îngeri păzitori ai Neamului la hotarele veciniciei....

Deaceea vă îndemnăm să nu desnădăjduiți în plânsul vostru, ci să fiți mândrii de faptele lor.

Darul ce vi-l face astăzi regimentul, la cei mai greu încercați de soarte, este o contribuție modestă, dar isvorâtă și dată din toată inima de camarad, pentru împlinirea Testamentului celor trecuți în vecinicie, pe a căror urmași Țara, prin Domnul Mareșal Antonescu, înțelege să-i ocrotească cu părintească dragoste.

Sunt multe pierderi, dar, după greutățile întâmpinate, puteau să fie și mai multe. Am suferit și unele înfrângeri, dar victoriile regimentului l-au ridicat în fruntea celorlalte unități, dovedind odată mai multă valoare și calitățile excepționale ale comandanților noștri, începând cu dl. Colonel Țenescu, continuând cu dl. Lt. Colonel Voinescu și Poenaru, precum și a comandanților de batalioane și companii, cari au știut, la momentul oportun, să câștige victoria și să evite în momente critice dezastrul.

Pentru toți ținem să exprimăm astăzi cuvântul nostru de recunoștință și plăcută amintire...

Nu vă uităm nici pe voi camarazi mai mici, pentru că nici voi nu ați fost mai prejos decât camarazii căzuți în luptă.

Pentru lupta voastră și pentru sacrificiile ce le-ați adus zi de zi, atâta timp, cu atâta străduință, meritați să fiți socotiți ca adevărați eroi și Neamul întreg vă datorează o neprecupețită recunoștință.

Răsboiul continuă in Răsărit.

Dușmanul deși mult slăbit, nu a depus încă armele. Dar, nu toți cei din Țară cunosc pe dușman în toată ferocitatea și barbaria sa.

Unii chiar își pleacă urechea la șoaptele viclene ale Moscovei, ale jidanilor și ale acoliților lor, căutând să prezinte în culori roze înfăptuirile comuniste și să ascundă în umbră monstruoasele crime și dezastrul ce au lăsat bolșevicii pretutindeni unde au reușit să-și pună piciorul lor blestemat.

Voi, care ați văzut pe camarazii voștri schingiuiți, după câte un mișelesc atac, dat de bandele comuniste în miez de noapte sau pe viscole și furtuni, cari ați văzut sate întregi pustiite prin îndepărtarea locuitorilor în Siberia sau în alte locuri îndepărtate, și că omul nu mai locuiește în casa lui, ci a fost mutat după bunul plac al politrucilor, ne mai având gard împrejurul curții și nici chiar încuietoare la ușă, voi sunteți cei mai buni martori și puteți spune oricui: de ce Țara noastră a dus și pentru ce trebue să ducă, războiul până la complecta capitulare a dușmanului din Răsărit.

Este un fenomen ce te răscolește până în adâncul sufletului, să vezi cum vine poporul, din ținuturile eliberate de sub bolșevici și cum ascultă cu lacrimi de bucurie sfânta slujbă, iar pe dealtă parte să vezi ruinile tuturor bisericilor dărâmate și pângărite de furia iudeo-bolșevică....

Așa că, nu există altă cale și împăcare decât sau moartea toți și risipirea Neamului, sau victorie deplină și definitivă asupra bolșevicilor.

Deaceea, toți cei cari au suflet românesc și in inima lor curge sânge strămoșesc din tulpina viguroasă Daco-Romană, merg cu acelaș avânt pe drumul făurit de Eroii noștri, cari, prin jertfa lor, au alungat hoardele bolșevice de pe pământul scump al Basarabiei și al Bucovinei până în neguroasele stepe ale Rusiei.

Ca slujitori ai Bisericii nu dorim războiul, ci propoveduim pacea, dar acum este timpul acela despre care spunea Mântuitorul că va veni vremea când „cine nu are sabie va trebui să-și vândă haina și să-și cumpere"....

In această învolburare de veac, când se decide destinul neamurilor și al țărilor pentru sute de ani, nădăjduim – potrivit jertfelor și stăruințelor noastre – că Dumnezeul părinților noștrii este cu noi și ne va hărăzi o unitate deplină printr'o victorie desăvârșită. Amin.

Preot Maior SOFRONIE BULZ

București, 21 Mai 1943.

Vrednicia ostaşului român

Aici, în indepărtatul răsărit - pe Volga şi Stalingrad, în stepa Calmucă şi pe înălţimile acoperite cu zăpadă ala Caucazului - cei mai bravi fii ai neamului românesc rezistă cu crâncenă inverşunare împotriva hoardelor barbare îndobitocite de foame, băutură şi minciunile deşănţate ale conducătorilor lor.

Deşi departe de ţară şi de toţi cei dragi de-acasă, ostaşul român luptă cu îndârjire pentru a respinge şi zdrobi un duşman care intră în foc numai pentrucă e mânat din urmă ca o vită de către comisari şi politruci, în majoritatea cazurilor jidani.

Ţăranul român - care de câţiva ani şi-a schimbat plugul în puşcă - luptă şi va lupta până la urmă pentrucă el ştie şi-şi dă perfect de bine seama ce s'ar fi întâmplat cu familia şi ţara lui dacă acest neam barbar sfidător de familie şi tot ce e sfânt ar fi năvălit ca un tăvălug necruţător, bătându-şi joc şi distrugând tot ce i-ar fi eşit în cale.

Inainte de a începe concentrările şi războiul, ţăranul nostru sănătos şi plin de vlagă îşi muncea cu toată seriozitatea şi cu mare dragoste pământul moştenit din moşi strămoşi, iar dela începutul cruciadei împotriva bolşevismului a devenit un dârz, vrednic şi viteaz ostaş care şi-a atras atenţia şi lauda unei lumi întregi.

La baza vredniciei acestui ostaş al Europei de mâine stă o mare virtute a creştinătăţii şi a neamului românesc: *credinţa în Dumnezeu.*

Credinţa aceasta este călită prin focul jertfei străbunilor noştri, cari şi-au apărat ogorul oridecâteori era călcat de streini şi odată cu el întreg tezaurul de comori spirituale, pentru a le transmite în forma cea mai autentică generaţiilor tinere. Etnicul românesc s'a contopit totdeauna cu aspiraţiile sale de veacuri, cari căpătau mai multă tărie atunci când se împleteau cu năzuinţele curate şi

pline de nădejde ale credinţei creştine cu care poporul român s'a înfrăţit încă dela plămădeirea lui.

Această virtute stă nezdruncinată în sufletul lui şi nici odată, nu numai duşmanul cel mai bine înarmat, ci chiar nici porţile iadului, nu o va putea clăti.

Şi cum să nu învingă un astfel de om când la fiecare pas gândul lui cel mai curat se îndreaptă, cucernic, spre înălţimile cereşti.

Şi-ar putea oare cineva imagina vreodată că întunerecul ar fi în stare să domine lumina, minciuna, adevărul şi satana pe Fiul lui Dumnezeu?

Desigur că nu!

Tot aşa nici bravul ostaş român - care-şi face cruce oridecâte ori porneşte la atac, nu va fi zdrobit de nici o putere, ci din contra, din biruinţă în biruinţă va ajunge - alături de ostaşul german cu care luptă de-atâta vreme cot la cot - la victoria cea mare.

Preot Căpitan SEXTIL S. DASCĂLU

Rusia, Ianuarie 1943.

„Oameni de treabă"

Câţiva ani în urmă mă găseam într'un sat din ţinutul Neamţului, într'unul din acele sate frumoase de munte, cu tradiţii neştirbite şi cu oameni sănătoşi ca brazii cu care trăiau în frăţietate desăvârşită. Era cerc preoţesc în sat. Prilej de sărbătoare; lume multă la Biserică unde se ţinea slujbă cu sobor de preoţi.

La sfârşitul impunătoarei slujbe au vorbit mai mulţi preoţi, a vorbit şi protopopul locului. Cuvântările se cunoşteau că erau din vreme chibzuite, frământate. După toţi vorbitorii a grăit la urmă bătrânul preot al satului.

Şi-a început cuvântarea simplu, departe de regulele oricărei retorici — printr'un dialog cu credincioşii săi dintre care, cel puţin 80 de procente, fuseseră scăldaţi de el în cristelniţa botezului.

— „Eu nu ştiu cât şi în cel fel aţi priceput voi, dragi creştini, din cele ce v'au predicat preoţii şi părintele protopop, în măestritele lor cuvântări, Eu vă spun ceia ce v'am spus de atâtea ori: voi să fiţi oameni de treabă. M'aţi înţeles.

Creştinii i-au spus sărut mâna — el i-a binecuvântat şi predica bătrânului n'a durat mai mult de 5 minute.

Am reflectat atunci la acest limbaj simplu dar în care comuniunea de gândire e perfectă: om de treabă.

Câţiva ani mai târziu am auzit ţăranii ardeleni calificând pe cei buni dintre ei cu expresia: om de omenie.

In aceste două expresii se vădeşte dispreţul românului pentru artificiile de gândire ale orăşanului. Şi pe bună dreptate. Sfântul Apostol Pavel a avut de dus o luptă îndârjită împotriva artificiilor de gândire ale Grecilor, cărora, când a încercat să le vorbească despre învierea morţilor, nici n'a fost ascultat.

Aproape toate aceste artificii de gândire folosesc pentru a eluda o normă morală. Ţăranul român le dispreţueşte tocmai pentru acest motiv. El face o vădită distincţie între un om de

treabă şi între un om deştept. Un om poate fi deştept fără ca prin aceasta să fie un om de treabă.

Şi în definitiv ce este un om deştept? Ce este prostia şi care îi sunt limitele ei? Cine ar putea, din acei care fac aşa de des uz de termenii „prostie şi deşteptăciune" să precizeze sfera acestor două noţiuni? Unde se termină prostia şi unde începe deşteptăciunea? Nimeni nu poate determina conţinutul acestor două noţiuni pentrucă ele sunt două artificii de gândire pentru a eluda legea morală. Substratul e ceea ce denumim în limbaj comun „prostie" e răutatea. „Prostia" e fiica dreaptă a răutăţii. Deaceea cred că prostia e un păcat. Nu vorbesc de creştini ci de ceea ce denumim în chip comun „prostie". „Se îmbată ca un prost", „înjură ca un prost" şi alte asemenea „prostii" sunt roadele răutăţii. Bun şi rău sunt noţiuni care se determină prin legea morală. Cu precizie matematică poţi califica un act al unui ins ca bun sau rău pentrucă ştii cu exactitate unde începe „binele" şi unde sfârşeşte limita „răului". Asta indiferent de faptul dacă judeci din punct de vedere creştin sau din oricare alt punct de vedere. „Păgânii cei ce n'au lege din fire fac ale legii — ei dovedesc că lucrarea legii este scrisă în inimile lor" (Rom. 2, 14). Sunt anumite precepte morale care sunt valabile nu numai pentru creştini ci pentru toată lumea, chiar pentru atei. Furtul, omuciderea, desfrânarea, minciuna, clevetirea au fost totdeauna şi de toată lumea calificate ca fapte rele. E legea morală naturală înscrisă în sufletele tuturor care te sileşte — dacă eşti om sănătos — s'o respecţi.

Pe cei ce şi-au făcut din legea morală un îndreptar al vieţii înţelepciunea ţăranului român i-a calificat de „oameni de treabă", „oameni de omenie". De aici identitatea noţiunilor — om de treabă cu om înţelept. Pentrucă un „om de treabă" niciodată nu va face prostii.

O interpretare mai exactă a legii morale naturale ca aceea făcută de cuprinzătoarea noţiune „om de treabă" nu-i posibilă.

Intr'un „om de treabă" se vădesc faptele legii morale. „Omul după fapte şi pomul după roade se cunoaşte" zice o zicală moldovenească; „după roadele lor îi veţi cunoaşte. Culeg oamenii struguri din spini sau smochine din ciulini. Pomul bun face roade bune iar pomul rău face roade rele" (Mat. 7, 16-17) a spus Mântuitorul. La ce-ţi foloseşte atunci „deşteptăciunea" dacă prin arti-

ficii ale gândirii vrei să ocoleşti legea morală? La ce-ţi foloseşte că eşti om învăţat dacă nu eşti „om de treabă"? Are oare societatea nevoe de fardurile minciunii, de artificii de gândire cu care se îmbracă oamenii de nimic sau de „oameni de treabă" de „oameni de omenie"?

Şi iată în legătură cu aceasta îmi vine în minte o replică înţeleaptă pe care mi-a dat'o un prizonier rus; vorbeam cu el despre necesitatea credinţei şi căzusem de acord asupra faptului că oricât se va feri omul - nevoia unei credinţe îl stăpâneşte.

- „La ce foloseşte să te numeşti creştin şi să fii mai rău decât orice păgân? La ce-ţi foloseşte să-ţi faci cruce şi să înjuri totuşi de cruce"? Şi pe această temă întrebările prizonierului se succedau una după alta şi îmi cădeau în suflet ca nişte pietre. Avea dreptate şi pentru aceasta mă durea mai mult. Atunci mi-am dat seama câtă nevoe avem de „oameni de treabă". In momentul acela m'am gândit la asprul rechizitoriu pe care sfântul Pavel l'a făcut Iudeilor. Cât de mult ni se potriveşte nouă creştinilor! Cititor drag - preot sau mirean - deschide cu mine Epistola către Romani şi ascultă cum Pavel - apostolul Neamurilor - ne arată imaginea palidă a groaznicei noastre decăderi. „Tu care te reazimi pe o lege şi te lauzi cu Dumnezeul tău, tu care înveţi pe alţii pe tine însuţi nu te înveţi? Tu care povăţueşti să nu furi, furi? Tu care zici „să nu preacurveşti", preacurveşti? Tu care te făleşti cu legea, necinsteşti pe Dumnezeu?

Tăerea împrejur (eu aş zice - botezul) negreşit este de folos, dacă împlineşti legea; dar dacă tu calci legea tăerea ta împrejur ajunge netăere împrejur. (Rom. 2 şi următoarele). Ce-ţi foloseşte că te-ai botezat dacă prin faptele tale eşti mai prejos decât cel nebotezat? Ce-ţi foloseşte că te numeşti creştin dacă faptele tale îţi anulează titlul? Ce-ţi foloseşte toată instrucţia şi „deşteptăcinea" cu care te făleşti dacă nu eşti „om de treabă"?

Gândindu-mă mereu câtă nevoe avem de „oameni de treabă" m'am întrebat dacă tendinţa de obligaţia să-i scoatem le iveală. In vremurile acestea Biserica duce lupta existenţei ei - iar existenţa ei nu se sprijină pe mânuitorii de vorbe ci pe „oamenii de treabă".

Diac. COST. I. PAIU

CĂRŢI, REVISTE

Pentru ce luptăm de *General Nic. Sc. Stoenescu* - Bucureşti, 1943. Ziua de 22 Iunie va rămâne deapururi zi de sărbătoare naţională şi preamărire a începutului luptei noastre sfinte împotriva duşmanului de veacuri a neamului nostru. Acum când s'au împlinit 2 ani de luptă, de jertfă şi de biruinţe, când duşmanul e gonit departe spre Urali, când armata noastră luptă încă acolo departe împotriva hoardelor păgâne, autorul prin lucrarea aceasta răspunde întrebării „pentru ce luptăm" încă, întrebare care constitue titlul cărţii de care ne ocupăm.

Privită istoria Rusiei în întregul ei, se desluşesc două mari tendinţe, propoveduite şi afirmate continuu:

1. O nelimitată dorinţă de expansiune în toate direcţiile şi în al doilea rând căutarea de eşiri spre mări.

Incepând cu anul 1300 când principatul Moscovei nu avea ca mărime cu nimic mai mult ca Oltenia noastră, acest embrion al Rusiei de azi s'a întins prin cotropiri ajungând sub dinastia Rurik la nord până la Marea Albă şi Murmansk, la sud până la Marea Caspică, iar la răsărit pătrunzând în Siberia. Procesul de cotropire s'a continuat sub Romanovici, sub Ecaterina II, până în secolul XIX, când a cotropit Finlanda, Basarabia şi ţinuturile Poloniei. Tendinţa de cotropire se vede ca un fir roşu la toţi conducătorii Rusiei, dela marele mongol Gingis - Han până astăzi. Poziţia noastră a Româniior este ameninţată pe deoparte de colosul rusesc, pe de alta de cele două mari braţe pe care le întinde slavismul, noi rămânând ca o insulă ameninţată din toate părţile.

Ieşirea spre mări este a doua trăsătură a tendinţelor de veacuri ale Rusiei. Autorul reproduce documente şi acte diplomatice în care se vede lămurit ţelul Ruşilor de a pune stăpânire pe mări dar mai ales pe strâmtorile Bosforului.

In memorandum-ul din 21 Febr. - 6 Martie 1917 al ministrului afacerilor streine N. N. Pokrovski, acesta scrie împăratului: „Mersul evenimentelor care se desfăşoară pe front pot chiar în cursul acestui an să ne pună în faţa unei lichidări a acestui răsboiu şi a începutului convorbirilor de pace. Prevăzând aceasta Rusia în urma unor tratative diplomatice a fixat liniile mari ale nouilor frontiere ale imperiului, ţinând seama de dobândirile teritoriale printre care bine înţeles Constantinopole şi strâmtorile ocupă primul loc"... Iar la sfârşit adaogă: „Pentru a termina îmi permit să citez o rezoluţie a tatălui Majestăţii Voastre - care doarme în pacea Domnului - pe un memorandum pe care Nelidov, fostul nostru ambasador la Constantinopol i l-a prezentat în 1884, privind ocupaţia Strâmtorilor de către noi. *Toate acestea sunt bine gândite şi foarte rezonabile. Facă Domnul să trăim până în acest moment fericit, atâta aşteptat de noi. Principalul este de a nu pierde timpul, de a nu lăsa să scape momentul*" (pag. 9).

La fel gândeşte şi Stalin, care răspunzând la o întrebare a tovarăşului Korneiciuk zice cu privire la slavi şi stăpânirea Strâmtorilor:

„In ce priveşte popoarele slave din Balcani, misiunea istorică a poporului rus este clară. Toate popoarele slave vor trebui unite într'un singur bloc sub proteguirea poporului rus pentru a lupta împotriva dominaţiei germane şi pentru drepturile incontestabile ale lumii slave. In cadrul acestei probleme slave intră şi problema ieşirii spre drumul râvnit spre mări şi oceane prin Dardanele. (Din Curentul 1943).

Raporturile româno-ruse sunt caracterizate prin grija Ruşilor de a ne stăpâni. De multe ori sub pretextul protecţionismului religios, alte ori folosind conjuncturi favorabile sau slăbiciunea boerilor, Ruşii ocupă vremelnic Principatele în care timp jafurile şi neomeniile, demască valoarea declaraţiilor şi intenţiilor lor. E tipic răspunsul generalului Kutuzoff care spunea că „va lăsa Românilor numai ochi ca să plângă".

Limpezi ca lumina zilei sunt greutăţile pe care ni le-a făcut Rusia în 1917 în calitate de aliată, iar încercările de normalizare a raporturilor noastre cu Moscova mai active în 1920-1924 s'au lovit de atitudinea reprezentanţilor sovietici, inspirată de o totală

lipsă de bună credinţă. Şi a culminat prin răpirea Basarabiei şi a nordului Bucovinei, în anul de tristă amintire 1940.

Toate acestea ne arată că *„niciodată raporturile dintre noi şi U. R. S. S. nu pot fi generatoare de o leală şi durabilă colaborare. Totul este făcut să ne despartă şi nimic nu ne apropie. Istoria trasează între U.R.S.S. şi noi un abis şi o proclamă ca pe inamicul nostru principal.* (pag. 20).

Şi termină scriind cu bună dreptate: „Dacă Europa de azi trebue să fie animată de spiritul forţei, Europa de mâine, cea nouă, trebue să-şi facă din forţa spiritului, forţă cu care să deschidă drumul nou al păcii şi înţelegerea şi prosperitatea neamurilor. La această nouă conjunctură, forţa spirituală a României îşi găseşte orizonturi noui de manifestare. Legând rostul nostru de azi cu cel de mâine a cărei măreţie va dinamiza toată fiinţa românească, aducem cel mai frumos omagiu sublimei jertfe ce ne-a jalonat existenţa naţională dealungul vremurilor şi răspundem probabil unui destin care a vrut să împlinim miracolul de rezistenţă, aci, milenii de-a-rândul, păstrându-ne întreagă unitate linguistică şi sufletească. (pag. 21).

Două hărţi, una cuprinzând etapele expansiunei ruseşti dela început până în zilele noastre, alta cu popoarele slave în sudul şi răsăritul Europei, înlesnesc înţelegerea pericolului de la răsărit şi legitimează lupta noastră împotriva celui mai înverşunat duşman de eri şi de azi al nostru şi al lumii.

Detunata, anul I Nr. 13. Printre gazetele de peste munţi se înscrie la loc de cinste tânără dar viguroasa tribună a Moţilor care număr după număr desbate probleme moţeşti şi afirmă cu tărie drepturile neamului nostru asupra pământului transilvan.

In numărul acesta printre alţi condeeri, I. Popa - Zlatna scrie despre cârmaciul Andrei Şaguna ce pe nedrept a fost socotit ca protivnic al Moţilor şi spulberă o mişelie restabilind un adevăr despre neînfricatul arhiereu al lui Hristos şi al neamului care „din oftările neamului a cules merindea luptei pentru biruinţă".

Atenţia ne-a fost atrasă de un luminos şi cald articol al d-lui Medic Lt. Colonel Dr. N. Igna şeful spitalului militar din Alba-Iulia care evoacă chipul medicului Maior Dr. Aurel Groze căzut pe altarul Patriei în apropiere de blestematul Stalingrad.

Născut în jud. Alba, fiu al unui vrednic învățător care i-a infiltrat în suflet credința în drepturile și dreptatea neamului, Aurel Groze face studii strălucite ajungând medic militar ales.

A lucrat la Spitalul militar din Aiud și Alba-Iulia. Luând parte la prima parte a campaniei răsboiului din Răsărit, merge mai departe ca medic de batalion iar mai târziu ca medic la o ambulanța divizionară.

Pentru meritele sale și mai ales abnegația cu care lucra „sub focul artileriei și infanteriei dușmane" a fost răsplătit cu mai multe decorații. Firea acestui brav medic este zugrăvită așa: „Vesel, entuziast, radia în jurul său numai blândețe, plin de modestie, împlinind datoria cu devotament, mulțumit cu chemarea pe câmpul de luptă unde putea aduce servicii ostașilor și camarazilor săi iubiți". Iar mai departe: „Din groapa sa luminată cu un rest de lumânare ne scrie entuziasmat că a ajuns la Volga, i-a văzut apele și speră ca în curând să-și ia sborul mereu înainte".

Viața de campanie cu neajunsurile și greutățile ei, mai apoi o boală molipsitoare contractată de la cei pe care-i îngrijea, doboară pe acest medic vrednic.

„Suferințele îndurate cu răbdare îngerească înalță moartea sa de cruciat până la valoarea unui simbol în fața căruia se pleacă cu smerită reculegere, toți cei care l-au cunoscut și l-au iubit... Memoria sa va fi făclie vie care ne va călăuzi în viitor pe cei rămași în viață spre drumul biruințelor acestui neam". Așa închee articolul său distinsul medic șef al spitalului Militar Alba-Iulia.

Trecând peste modestia D-lui Lt. Col. Dr. Igna, – îl rugăm să ne erte – trebue să spunem că din inițiativa D-sale s'a refăcut și înfrumusețat Capela Militară de la Spitalul Militar Alba-Iulia în memoria celui care a fost Medic Maior Groze Aurel.

Lucrarea aceasta s'a făcut cu contribuția personalului spitalului militar dar mai ales cu a D-lui Medic Lt. Col. Dr. Igna care a dat personal nume frumoase pentru biserica în care – după propriile D-sale cuvinte – se vor înălța rugi către cel atotputernic pentru neuitatul medic Groze.

Este aceasta o operă creștină și o înaltă prețuire a unui șef pentru un subaltern, a cărui inimă a fost plină de dragostea de muncă până la jertfă pentru țară și neamul său.

Preot Căpitan GH. NĂSTASE